

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 201

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA: 25-67 in 28-67
TELEFON: 28-67
CELJE, Prešernova 2, tel. 280
LJUBLJANA: 45-91

Maribor, četrtek 5. septembra 1940

NAROCNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 dn.
Dostavljen na dom 16 dn, tujem 30 dn.
POŠTNI ČERKOVNI RACUN: 11.000

Cena
din 1.—

Strahotno stopnjevanje letalske vojne

Nemški bombniki bombardirali val za valom angleške vojaške naprave, posebno letališča, angleški pa so uničevali vso noč nemške naprave — Požar v skladiščih pri Calaisu — Nemški gozdovi v plamenih

NEW YORK, 5. sept. Ass. Press. Tekom včerajšnjega dneva in zadnje noči se je letalska vojna med Angleži in Nemci stopnjevala do srditosti, kakršne doslej še skoraj ni dosegla. Ves dan in vso noč so nemška letala strahovito obmetavala z bombami angleška letališča in druge naprave, kakor tudi mesta. Angleška letala so pa uničevala nemške vojaške naprave in skladišča, posebno tovarne orožja in zaloge bencina. Razni znaki kažejo, da se bo silovitost letalske vojne v prihodnjih dneh še stopnjevala, da bi se s tem pripravil teren za poizkus nemške invazije, katero zlasti italijanski listi odkrito napovedujejo.

Včerajšnje nemško vojno poročilo

BERLIN, 5. sept. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Nemške podmornice so potopile več britanskih trgovskih ladij. Tudi naša bojna letala so potopila več ladij. Skupno je bilo potopljenih ladij za 51.507 ton, med katerimi je tudi pomožna križarka »Duvagan Castle«. Včeraj so nemška letala izvršila napad na letališča v južni Angliji in vrgla z uspehom bombe na hangarje in druge naprave. Povzročenih je bilo veliko požarov. Pri napadih na britanski otok je prišlo do letalskih spopadov, v katerih so nemška letala imela velike uspehe. Nemška bojna letala so metala bombe na pristanišča, vojaške naprave in letališča v Liverpoolu, Avemonthu, Bristolu, Portlandu, Rochesteru in Middlesboroughu. Povsod so nastali požari. Nadaljuje se polaganje min pred britanskimi pristanišči. Angleška letala so letela ponoči med 3. in 4. septembrom nad nekaterimi deli Nemčije. Samo enemu britanskemu letalu se je posrečilo leteti nad Berlinom. Bom-

be niso bile vržene. Na Brandenburg in nekatere druge dele Nemčije je bilo vrženih več bomb, ki niso povzročile posebnih škod. Včeraj je sovražnik izgubil 62 letal. Od tega je bilo 42 zbitih v letalskih spopadih, eno letalo je bilo zbiti topništvo, 15 pa jih je bilo uničenih na tleh. Deset nemških letal se ni vrnilo domov.

BERLIN, 5. sept. DNB. Uradno se objavlja, da so se v teku noči britanska letala ponovno poizkušala prebiti skozi obrambo Berlina, da da so ti poizkusi bili odbiti. Eno letalo je bilo sestreljeno. Samo nekaterim letalom je uspelo, da so se prebili skozi obrambo ter leteli nad notranjim delom mesta. Na dveh krajih so bile vržene štiri bombe. Ena je padla v Tiergarten ter ubila nekega stražnika. Druga je padla na neki vojni magacin, a ni storila večje škode. Tretja bomba je padla na neko južnovzhodno predmestje ter poškodovala neko hišo. V nekem kraju pri Berlinu je padla četrta bomba ter ubila nekega delavca, enega pa lažje ranila.

Siloviti napadi Nemcev na Anglijo

LONDON, 5. septembra. Reuter. Včeraj so letalski napadi na Anglijo zopet dosegli velikanski obseg, kakor so ga imeli v prvi polovici avgusta. Že zjutraj je bil izveden večji napad kakor sicer, razbil pa se je nad Kentom. Drugi napad popoldne je bil usmerjen k ustju Temze. Tudi ta je bil odbit. Za tem so si sledili napadi za navalom brez prestanka. En val bombnikov je priletel, drugi je odletel. Spremljali jih je petkrat več zaščitnih letal. Včerajšnji napadi so bili skoro izključno usmerjeni proti letališčem, ki so jih sovražna letala ponekod formalno zasula z bombami, toda vključ vsem tem naporom sovražnika, ki so ga stali velike žrtve, so bili razriti aerodromi sproti poravnani. V akcijo so namreč stopile takoj specialne čete, ki so z vsemi tehničnimi pripomočki sproti izglajevale bombna žrela, tako, da so bila letališča v

najkrajšem času zopet v stanu nuditi lastnim letalom varni pristanek za zopetno napolnitev rezervoarjev z bencinom, da so lahko takoj odletela v borbo. Niti en aerodrom ni bil trajno onespособljen. Nemci so uporabljali najnovejše tipe letal, Messerschmidte in Jaguarje. Do 22.30 je bilo sestreljenih že 54 nemških letal. Lastne izgube so znašale 11 lovcev, od česar se je rešilo 5 letalcev. Vse to so številke do te ure in bodo narastle, ker so se pozno ponoči vnele znova strašne letalske bitke. Silno so se izkazale včeraj kanadske eskadrilje. Nekaj bomb je zadelo poleg zgradb na letališčih tudi nekaj komunikacij in je bil promet na nekaterih progah začasno ustavljen.

LONDON, 5. septembra. Globereuter. (Radiogram). Število sestreljenih sovražnih letal je naraslo na 60. Lastne izgube znašajo 11 letal, a 5 pilotov se je rešilo.

Nemška nočna bombardiranja Anglije

LONDON, 5. septembra. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi objavilo: Kmalu po mraku se je včeraj pričela serija letalskih napadov na najrazličnejših mestih. Nekaj teh je bilo tudi izvršenih na London. Vrženih je bilo veliko število eksplozivnih, še več pa vžigalnih bomb. Več hiš in zgradb je bilo razrušenih in zažganih, posebno v nekem severozahodnem in nekem jugozahodnem mestu. Škoda v Londonu je majhna. V celoti je škoda sploh izredno majhna. V glavnem pa so bili včerajšnji in sinočni sovražni letalski napadi usmerjeni na celo vrsto letališč. Vendar ni bilo niti eno onespособljeno.

no. Število sovražnih spremljevalnih letal je bilo včeraj večje kakor doslej.

LONDON, 5. sept. Reuter. Po zadnjih vesteh je bilo sinoči po 22.30 uri zrušenih še šest nemških bombnikov, tako da znašajo nemške izgube tekom včerajšnjega dneva 60 letal. Na neki kraj na jugovzhodu so nemška letala v 5 minutah odvrгла 30 do 40 bomb. Drugod so nemška letala poizkušala s strojnimi obstreljevatimi žaromete. Protiletalska obramba je tako streljala, da so se mesta na južni obli tresla. Padlo je več visoko eksplozivnih bomb, ki so poškodovale hiše. Bilo je tudi nekaj mrtvih.

Angleški letalski naskok na Calais

LONDON, 5. septembra. Reuter. — Letalsko ministrstvo je včeraj javilo: Preteklo noč so bombniki RAF izvršili 4urni protinapad na področje okoli Calaisa. — Bombardirana so bila letališča Le Touquet, kjer je nastalo po eksplozijah 6 požarov, letališče St. Omer, kmalu po polnoči tudi letališče Calais, dalje Dignes in Abeville. Poročila agencij pa javljajo, da je bil bombni napad nocoj na to področje ponovljen, in sicer, da so bombniki RAF

izvršili tri silovite letalske napade, nakar je nastala tako silovita eksplozija, da so se stresle celo hiše v obmorskih krajih na angleški strani Kanala. Nastal je ogromen požar, nad katerim se je vil gost črn dim, ki se je širil na angleško stran Kanala, kamor so padale goste saje, tako, da je bilo davi na angleški strani od teh saj vse črno. Moralo je zleteti v zrak in zgoreti veliko bencinsko skladišče pri Calaisu.

Angleški napadi na nemške gozdove

LONDON, 5. septembra. Reuter. — Letalsko ministrstvo je sinoči objavilo: Letala RAF so prejšnjo noč zopet napadla kraje v Nemčiji. Opazila so gozdne požare, ki so jih bila zanetila letala RAF še prejšnjo noč. Tudi sedaj so letala RAF zmetala veliko število vžigalnih bomb na razne gozdove v Nemčiji. Tako gorijo veliki deli Schwarzwalda, Hartza, Grunewalda pri Berlinu ter gozdovi severozahodno od tod. Gozdovi niso bili zažgani tjajendan, marveč so bili s tem izvršeni bombni napadi na važne tovarne vojnega materiala, ki jih je sovražnik zgradil v gostih gozdovih v svrhu kamuflaže. To dokazujejo tudi velike eksplozije, ki so kmalu po teh požarih nastajale pa teh gozdovih. Ko je neka eskadrilja letela nad nekim gozdom, je nalezla na silovito protiletalsko obrambo. To je bil znak, da so vojaški objekti tudi v tem gozdu. Eksplozije, ki so sledile požaru, so to potrdile. Požari so tako siloviti, da so razsvetljena ogromna področja kakor podnevi in so piloti v

višini 4300 metrov jasno razbrali številke na urah. Nadalje so bili bombardirani vojaški objekti vzhodno od Badena, elektrarne, letališča ter municijska tovarna blizu Berlina, dalje Ham, Soest, Magdeburg ter Merzig. Dalje ladjeve ob ustju reke Schelde na Holandskem. Letala obalne komande pa so bombardirala pristanišča naprave v Ostendu v Belgiji.

NAPAD NA BERLIN

BERLIN, 5. sept. DNB. Nemška letala so izvršila tekom novojšnje noči uspešne napade na pristanišča v zahodni Angliji. Vržene bombe so povzročile več požarov. Angleška lovška letala so zamaš trudila onemogočiti delovanje nemških bombnikov. Vsa naša letala so se vrnila.

LONDON, 5. septembra. Reuter. — Po poročilih nevalnih dopisnikov je imel Berlin nocoj dveurni alarm. Tudi nemška poročila javljajo, da so številna angleška letala letela visoko nad Berlinom, škoda pa da ni velika, vključ število bomb.

Diktatura generala Antonesca v Romuniji

Gigurtova vlada odstopila — Kralj in Antonescu edina odločujoča činitelja — Nemiri še niso povsod zatrti — Madžari vkorakali v Transilvanijo

BUKAREŠTA, 5. sept. ZPV. Nemiri, ki so zavzeli v Bukarešti in po vsej Romuniji čedalje večji obseg in grozili celo z državnim udarom, so prisilili Gigurtovo vlado, ki ni več obvladala položaja, da je včeraj odstopila. Kralj Karol je odstop takoj sprejel, poklical generala Antonesca in mu poveril nalogo sestaviti novo vlado močne roke. Novi ministrski predsednik je bil že večkrat vojni minister. Pripadal ni nikoli Železni gardi, vendar je z gibanjem simpatiziral. Naloga novega predsednika je predvsem ohraniti s pomočjo vojske mir in red v državi ter izvesti sklep dunajske razsodbe.

OŠTRI UKREPI OBLASTEV

BUKAREŠTA, 5. septembra. CNP. Ministrski predsednik Ion Gigurtu je včeraj podal demisijo vlade zaradi — sicer ponesrečenega poskusa — Železne garde strmoglaviti rajja. Kralj Karol je poveril sestavo vlade generalu Viktorju Antonescu, ki je bil vojni minister in je pri-

ljubljen pri armadi. Na stotine policajev je izvedlo številne hišne preiskave pri voditeljih in članik Železne garde, ki je včeraj ob polnoči poskušala strmoglaviti kralja. Istočasno kakor bi imel pričet puč v Bukarešti, so nastali podobni poizkusi tudi v Braševu in v Constanzi, vendar je bil poskus upora s tako preciznostjo po-

tlačen, da upravičeno domnevajo, da je bila vlada popreje posvarjena in informirana.

Novi romunski ministrski predsednik general Antonescu

DIKTATORSKA MOČ ANTONESCA

BUKAREŠTA, 5. septembra. Reuter. Romunska vlada je sinoči padla. Kralj je poveril sestavo vlade generalu Antonescu. Ta je vlado davi že sestavil. Ob zori je

izšel dekret, ki razpušča parlament in ukinja ustavo. Kralj si je pridržal nekatere pravice, dočim ima general Antonescu skoro neomejeno oblast. Namen nove vade je upostaviti red v državi in potlačiti upore. V Transilvaniji so včeraj odrekli pokorščino 3 armadni zbori, 2 diviziji pa sta se uprli, da bi se umaknili. Nemiri v Constanzi so trajali 6 ur in je bilo ubitih 45 ljudi. V zvezi s poskušanim atentatom na kralja je bilo včeraj aretiranih še 7 mladeničev. V Transilvaniji so nastali spopadi in tudi neki konzulat je precej trpel. Nekega Madžar so linčali, ko je razobesil madžarsko zastavo. General Antonescu je takoj po sestavi vlade ponovno zatrdil nemškemu in italijanskemu poslaniku, da bo red upostavljen in evakuacija v redu izvršena in da Romunija računa na dane garancije.

Nadaljevanje na 2. strani

„Eden od obeh bo moral na kolena“

Je dejal včeraj Adolf Hitler na naslov Angležev, „toda Nemčija gotovo ne bo tista“ —
Pričetek druge zbiralne akcije za zimsko samopomoč v Nemčiji

BERLIN, 5. sept. ZPV. Včeraj je bilo v berlinski Sportni palači slovesno pričetje zbiranje prispevkov za drugo zimsko samopomoč in je ob tej priliki govoril najprej propagandni min. Goebbels in nato še Hitler. Dr. Goebbels je opisal lanske akcije za zimsko samopomoč, Rdeči križ itd. in navedel, da so dale te prostovoljne zbirke nemškega naroda nad eno milijardo mark.

Vodja Adolf Hitler je govoril o položaju ob začetku vojne lani in nato o nemških vojnih uspehih do danes, ki so tako veliki, da niso presenetili samo nemških sovražnikov, ampak tudi nemški narod sam. Nemške čete gospodarijo sedaj na ogromnem trikotu med vzhodno Poljsko, Severnim Ledenim morjem in špansko mejo. Vsi sovražniki Nemčije so bili po vrsti premagani, samo Anglije zaradi njenega posebnega zemljepisnega položaja še ni zadela ista usoda. Nemčija je dosegla ogromne vojne uspehe, dasi končne odločitve še ni. Njej se je pa pridružila še Italija, ki je zavzela važne dele angleškega imperija v Afriki in s tem področje zavzetega ozemlja še znatno povečala.

Nasproti tem nemškim uspehom je po-

stavljala Anglija samo »uspehe« svoje propagande. Ta propaganda je opisovala vse kot uspeh, poraz Poljske, umik z Norveške, umik iz Dunkerquea in končno celo zlom Francije, češ, da se je s tem fronta za Anglijo skrajšala in bo tako Nemčijo laže premagala. Toda končni uspeh vseh teh »uspehov« bo, da bo nazadnje tudi Anglija padla na kolena, pa naj stori karkoli. Angleži sedaj vprašujejo, zakaj jih Nemci še niso napadli? Na ta vprašanja je odgovoril Hitler: »Bodite mirni, tisti dan bo prišel. Ne bodite preveč radovedni! Prišel bo dan, ko bo svet osvobojen more, ki leži na njegovih prsih ter bo enkrat za vselej konec zlorabe, da en sam plutokratski narod terorizira cel evropski kontinent in še druge celine. Nemški narod s 85 milijoni ljudi ne bo več dovolil, da bi Angleži določali, kdaj sme piti kavo in kdaj ne, ali da bi bil kaznovan v celoti, kadar si to zaželi kak angleški velebogataš. Nemčija in Italija bosta ustvarili nov svet. Angliji vsi njeni »zavezniki«, od Haileja Selassija do de Gaullea, ne bodo nič pomagali.

Angleži so napovedovali napad na Nemčijo z »generali«, revolucijo, lakoto,

zimo itd. Vsi ti generali Nemčiji doslej niso mogli do živga. Z njimi Angleži vojne ne bodo dobili. »Ko bo napočila določena ura bomo udarili tako, da bo nasprotnik popolnoma uničen«.

Dalje je govoril Hitler o nemškem letalstvu, kateremu se je zahvalil za dosežanje junaštvo, kakor tudi vsemu nemškemu narodu, ženam, možem in vojakom. Govorec o angleških piratskih nočnih napadih na Nemčijo je dejal, da se je odločil napraviti jim konec. Odslej bodo nemška letala noč za nočjo odgovarjala na vsak angleški napad. Za vsako angleško bombo, vrženo na Nemčijo, bodo nemška letala vrgla na Anglijo 10 bomb. Angleška mesta bodo zbrisana z zemljevida. Prišla bo ura, ko bo eden izmed obeh nasprotnikov moral na tla, toda Hitler je prepričan, da Nemčija ne bo tista, ki bo morala na kolena.

Ob koncu je Hitler govoril še o zimski samopomoči, o nemški skupnosti, o vzgoji novega nemškega človeka ter pozval ves narod, naj žrtvuje po vseh svojih močeh za socialne akcije vojne dobe. S tem naj vsak še bolj pokaže, da Nemčije ni mogoče zlomiti.

Nejasen položaj v Indokini

MANILA, 5. sept. CNP. Včeraj je bila francoska Indokina popolnoma odrezana od ostalega sveta. Francoski krogi na Filipinskih otokih mislijo, da je prišlo v Indokini do odločitve, ali bo kolonija še naprej zvesta Petainovi vladi, ali pa bo pristopila po zgledu drugih kolonij k narodnemu odboru generala de Gaullea. Vse parniške zveze s Hongkongom so prekinjene. Cenzura tudi nadzira vse telegrame.

SAIGON, 5. sept. Reuter. Tu se potrjuje, da so Japonci umaknili ultimati, ki so

ga poslali Indokini, v katerem so zahtevali prehod za japonske čete skozi to francosko kolonijo. Francosko-japonska pogajanja se nadaljujejo v Hanoju. Japonski konzuli so umaknili svoje odredbe o evakuaciji japonskih državljanov iz Indokine.

SAIGON, 5. sept. Reuter. Pogajanja med francosko Indokino in Japonsko se zopet nadaljujejo. Vlada USA je dala razumeti v Tokiu, da je interesirana na statusu quo tako v francoski Indokini kakor v Holandski Vzhodni Indiji.

Torpedirana nemška ladja

GOTHENBURG, 5. septembra. — CNP Švedski ribiči, ki so se včeraj vrnili z lova, so javili, da so videli kako so britanske pomorske enote torpedirale nemško 12.000-tonsko transportno ladjo blizu severnega rta Danske. Transportna ladja se je hitro potopila in da je bilo mogoče rešiti le sto nemških vojakov. Vsi drugi so se utopili.

LONDON, 5. septembra. Reuter. Neka britanska podmornica je včeraj potopila nemško prevozno ladjo v Kattegatu. Ladja je prevažala 4000 vojakov na Norveško. Skoro vsi so se utopili.

Novi vpoklici v Rusiji

MOSKVA, 5. septembra. Reuter. Sovjetska vojska je sklenila vpoklicati pod orožje med 15. septembrom in 10. oktobrom ves letnik 1920 in del letnikov 1921 in 1922. Vpoklicani bodo tudi vsi začasno nesposobni. Prizadetih je poldrug milijon mož. Kijev je imel včeraj veliko protiletalsko vajo. Nad mestom so se pojavila številna letala. Vse prebivalstvo je odšlo v zaklonišča. Vporabili so tudi plinske maske. Delo v zatemnjenih tovarnah pa se je nadaljevalo.

CHURCHILL NOVOZELANDCEM

LONDON, 5. sept. Reuter. Ministrski predsednik Churchill je ob priliki včerajšnjega obiska novozelandskim vojakom dejal, da se je vse vojno breme zvalilo nad Anglijo. Še pred meseci bi bila neznamenitna sovražna kopnena vojska spravila obrambo dežele v resno nevarnost, danes pa je Anglija s svojo silno vojsko pripravljena in v stanu sovražniku nuditi vsa možna presenečenja. Pri tem ji pomagajo sinovi dominionov. Po tej nevarnosti bo še večje razumevanje za storjeno dolžnost.

ANGLEŠKA LETALA ZOPET NAD ŠVICO

BERN, 5. avg. DNB. Štab švicarske vojske javlja: Danes ponoči so tuja letala na več krajih okoli polnoči prekršila švicarsko ozemlje. Tuja letala so letela v smeri Klein, Luetzel, Pruntrut in Saint Immer. Ta letala so letela v vzhodni smeri, čez nekaj minut so se vrnila ter nadaljevala polet v severovzhodni smeri.

PREKINITEV MED FRANCOŠKO IN HOLANSKO VLADO

LONDON, 5. septembra. Reuter. Vichijska vlada je prekinila diplomatske odnose s holandsko vlado. Dasi motivacija za to ni znana, mislijo, da je to storila na željo neke tuje vlade, ki ni želela, da bi funkcioniralo poslatništvo, ki ima zveze z Londonom.

Nadaljevanje konference v Craiovi

SOFIJA, 5. sept. Stefani. Kakor se zdi, so pogajanja med Bolgarijo in Romunijo zaradi odstopitve južne Dobrudže nekoliko zastala, ker so nastale difference glede datuma izročitve spornega ozemlja Bolgariji. Obe delegaciji sta sicer še vedno v Craiovi, vendar pa je bil spor o predmetnem vprašanju izročen v razsodbo obema vladama, romunski in bolgarski.

SOFIJA, 5. septembra. Bolgarska uradna agencija, List »Večer« javlja, da so se po skoro dvodnevem zatišju v Craiovi včeraj zopet sestali romunski in bolgarski

delegati k nadaljevanju posvetov. Bolgarska javnost je zaradi zastoja bila že zelo vznemirjena, posebno ko je prišla vest o demisiji romunske vlade. Bati se je bilo, da bodo pogajanja v Craiovi sploh zastala. Številna poročila o naraščajočih nemirih v Romuniji so to skrb le še povečala, posebno, ko je včeraj buhareški »Universul« zapisal, da Dobrudža sploh ni bila nikoli bolgarska. Razen tega se je pojavila govorica, da se v Londonu sestavlja romunska protivlada na čelu s Titulescom.

Prvi kredit za ameriška oporišča

WASHINGTON, 5. sept. Reuter. Minister za vojno mornarico je dal včeraj zastopnikom tiska sledečo izjavo: »Za zgraditev pomorskih in letalskih baz na ozemlju, ki ga je dala na razpolago Velika Britanija, bo takoj porabljen vsota 25 milijonov dolarjev. Ta transakcija bo morda izzvala mnogo komentarjev in bo morda naletela celo na odpor, kakor je za časa bivše svetovne vojne naletel na odpor predlog zakona za uvedbo splošne vojaške obveznosti, toda kongresu je dobro znano, na čigavi strani je javno mnenje Zedinjenih držav. Čital sem sklep vrhovnega državnega tožilca in morem reči, da je solidno pravno utemeljen. Ni res, da se s sklenitvijo ameriško-angleškega sporazuma približujemo vojni. Ako ima sovražnik namero napovedati nam vojno, lahko najde za to vzrok kadar koli in kjer koli hoče in bi ga bil lahko našel tudi že davno prej.« Minister se mudi na potovanju in bo inspiciral naprave obrambnega sistema na obalah Tihega oceana.

WASHINGTON, 5. sept. Stefani. Po konferenci vodilnih poslancev v Beli hiši je senator Barkley izjavil, da Roosevelt ne namerava kupovati novih oporišč. Najprej bo organizirano oporišče Bermudskih otokov, za kar bo potrošenih okoli 200 milijonov dolarjev. V parlamentu je

prišlo do incidenta zaradi 50 rušilcev. Več republikanskih poslancev je očitalo Rooseveltu diktatorske metode.

NEW YORK, 5. sept. Reuter. Vojni in pomorski strokovnjaki USA potujejo na Bermude na neki ameriški križarki.

ŠE NOVA OPORIŠČA

WASHINGTON, 5. septembra. NBC. Mornariški minister USA Knox je izjavil, da bodo USA zgradile pomorska letalska oporišča tudi v Zacetiku. Tako je bil že dosežen pristanek vlade Ecuadora, da odstopi v zakup USA otočje Gallapagos in Kokosovo otočje. Predsednik ameriškega kongresa je včeraj izjavil, da je ameriški veleposlanik v Londonu Kennedy konferiral z generalom de Gaulleom v svrhu odstopa več pomorskih oporišč Ameriki na francoskih otokih v Karibskem morju.

RUŠILCI NA POTI V KANADO

NEWYORK, 5. sept. Reuter. Prvi trije rušilci, izmed 50, ki jih so USA odstopile Veliki Britaniji, so včeraj izpluli iz Bostona, verjetno v smeri Kanade.

BOSTON, 5. sept. NBC. Včeraj so velike množice navdušeno pozdravljale odhod prvih treh ameriških rušilcev v Kanado oz. v Anglijo. Koncem tedna pripluje v Kanado že 12 teh rušilcev, morda pa še več.

Nadaljevanje s 1. stran:

ANTONESCU ZE PRISEGEL

BUKAREŠTA, 5. septembra. DNB. — Novi predsednik romunske vlade general Antonescu je sinoči prisegel. S kraljevim ukazom je ukinjena ustava od februarja 1938, razpuščeni sta tudi obe zakonodajni zbornici. Z drugim ukazom se prenašajo na predsednika vlade vsa pooblastila v svrhu vodstva države. Kralj Karol si je pridržal sledeče prerogative: je vrhovni komandant vse oborožene sile, ima pravico kovanja denarja, podeljuje odlikovanja, ima pravico pomilostitve, akreditiranja diplomatskih predstavnikov v tujini in zamore sklepati mednarodne pogodbe. Imenovanje ministrov in državnih podtajnikov bo odslej vršil kralj ob sopodpisu ministrskega predsednika. Vse ostale funkcije vrši ministrski predsednik neposredno.

AVTORITATIVNI SISTEM

BUKAREŠTA, 5. septembra. Stefani. Novi predsednik romunske vlade general Antonescu je dobil pooblastila, ki jih je mogoče smatrati diktatorskim. Na vsak način se lahko reče, da je Romunija od davi avtoritativna država, na čelu katere stoji general Antonescu. Ko je prejel mandat od kralja, je poskušal sestaviti vlado s sodelovanjem članov Železne garde, ki pa so to odbili z motivacijo, da ne sodelujejo z vlado, ki se bistveno ne razlikuje od prejšnje. Takoj zatem je Antonescu odšel v avdienco k kralju, katerega mu je javil, da ne bo mogel sestaviti vlade, razen v primeru, da prejme vsa pooblastila in vso oblast. Kralj je na to pristal in bo general Antonescu odslej vladal na avtoritativen način.

MADŽARI KORAKAJO ...

LONDON, 5. septembra. Reuter. Davi so pričele korakati v Transilvanijo madžarske čete. Budimpeštanski radio je javil, da sta na čelu čet regent Horty in ministrski predsednik Teleky.

DEMANTIRANA VEST O POLJAKIH

LONDON, 5. septembra. Reuter. Zadnje dni so Nemci zaradi dosedanjih nesporazumov velikih izgub na letalih, močneje zaščitili svoje bombnike z lovci, in sicer v razmerju 5:1. Zato je tudi sorazmerno naraslo število lastnih izgub, te pa se krijejo z rapidno naraščajočo letalsko produkcijo. Razen tega se velik procent pilotov reši s padali. Včeraj je sovražna propaganda razširila vest, da so poljski letalci, ki so sodelovali z angleškimi pri napadu na Berlin, nadaljevali pot v Varšavo in izročili Nemcem važne informacije. Ta vest je izmišljena, ker pri zračnih napadih na Berlin poljski letalci niso sodelovali, ker niso še opremljeni z letali s tako velikim akcijskim radijem. Razen tega pa zatrjevano noč ni bil izveden letalski napad na Berlin, ampak na jugozahodno Nemčijo, zlasti na Leipzig.

ANGLIJA — RUSIJA

ANKARA, 5. sept. Anatolska agencija. Čeprav ni zaznamovati v britansko-sovjetskih odnosih nobenih sijajnih napredkov, je vendar v naravi stvari same, da bodo osnovni interesi obeh držav služili za postopno izboljšanje medsebojnih odnosov.

Mariborska napoved. Malo oblačno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 21,6; danes najnižja 12,0, opoldne 20,0.

BORZA. Curih, 5. sept. Devize: Pariz 9,80, London 17,60, Newyork 4,39, Milan 22,15, Madrid 40, Berlin 175,50, Buenos Aires 100.

Mariborčani,

ki boste jutri v Ljubljani pri odkritju spomenika, ne zamudite ogledati si zanimive

razstave

na Ljubljanskem velesejmu. Velesejem traja samo še do vključno ponedeljka 9. t. m.

Mladi kralj na pragu polnoletnosti

Jugoslovani z neomajno vero pričakujejo dan, ko bo Nj. Vel. kralj Peter II. zasedel prestol

Jutri praznuje Jugoslavija in vsi trije bratski narodi svoj rodbinski praznik — praznik rojstnega dneva mladega in ljubljene kralja. Prežeti ljubezni in vdanoosti prinašajo svojemu narodnemu vladarju za rojstni dan pred polnoletnostjo svoja srčna voščila.

Samo še eno leto loči mladega kralja od dne, ko bo polnoleten vzel kraljevsko oblast v svoje roke, zato jugoslovanski narodi z zanimanjem spremljajo njegovo življenjsko pot in uspehe njegove vzgoje.

Nj. Vel. kralj Peter II. se je rodil 6. septembra 1923 v Beogradu. Rasel je pod skrbnim nadzorstvom svojih kraljevskih staršev in začel s sedmim letom šolanje. Ljudsko šolo mu je nadomestovalo šolanje zasebnih učiteljev. Končal jo je v svojem desetem letu z odličnim uspehom. Nato je odpotoval v Anglijo, da bi tam nadaljeval s srednješolskim študijem. Toda že čez nekaj mesecev se je mladi prestolonaslednik moral vrniti v domovino, kjer je zasedel prestol kot kralj Peter II. Za časa mladoletnosti mu je bilo s testamentom pokojnega kralja določeno namestništvo. Temu je bila največja skrb njegovo nadaljnje izobraževanje. Srednješolska izobrazba mladega kralja je bila zaupana izbranim in strokovno sposobnim gimnazijskim profesorjem. Vadil pa se je tudi v najrazličnejših športnih disciplinah.

V štirih letih in štirih mesecih je končal srednjo šolo in položil maturo, vse z odličnim uspehom.

Že eno leto študira mladi kralj univerzitetne in vojaške predmete. Kralj je vrhovni zapovednik vojne sile, zato se posveča tudi kraljevi vojaški izobrazbi največja pažnja. Poleg teoretičnega študija sodeluje tudi pri praktičnih vajah na terenu. Od lanskega oktobra nosi vojaško uniformo gojenca vojaške akademije. Napredoval je že od navadnega redova do narednika. Univerzitetne predmete mu predavajo mladi univerzitetni profesorji. Na prvem mestu so tu pravne in ekonomske vede. Spoznava osnovna načela organizacij narodnega gospodarstva in mehanizma gospodarskih dogajanj.

Najvestnejše vrhovno nadzorstvo nad njegovo vzgojo vrši njegov stric Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Mladi kralj je tudi neoporečen sin in brat. Odlikuje ga pravo tovarništvo do svojih znancev in prijateljev. Njegovi vzgojitelji poudarjajo njegov velik čut odgovornosti, vestno in marljivo delo, točnost in redoljubje. Njegovo naravno nagajenje je usmerjeno k eksaktnim vedam in modernim iznajdbam. Je konstruktiven in praktičen duh.

Prihodnje leto bo postal mladi kralj polnoleten in prevzel kraljevsko oblast. Redki so slučaji, da prevzame oblast kak monarh v taki mladosi. Narodi Jugosla-

vije zato z veseljem sprejemajo obvestila vzgojiteljev o uspehih mladega kralja.

Hrepeneč po miru in varnosti v težkih dneh, ki jih preživlja svet, pričakujejo Jugoslovani z neomajnim upanjem in trdno vero čas, ko bo mladi kralj zasedel prestol. Širom države se že tedne vršijo priprave za čim lepšo in pristrčnejšo proslavo pomembnega rojstnega dneva našega mladega vladarja. Od največjih središč do najpreprostejših vasic, vse hoče biti vključeno v manifestacijo srčne vdanosti in ljubezni do sina blagopokojnega kralja Zedinitelja. Vse jutrišnje neštete proslave bodo izraz srčnih čustev in želja, ki jih jugoslovanski narodi gojijo do svojega narodnega vladarja.

Milijoni Jugoslovani so skozi vsa leta v ljubezni spremljali rast in napredek mladega kralja, zato je tem večja njihova radost, ko je mladi vladar stopil na prag svoje polnoletnosti.

In kakor so vroče želje in voščila mlademu kralju za njegov rojstni dan, prav tako je vroča želja, da bi se k letu, ko bo kot polnoleten zasedel mladi kralj prestol svojih slavnih prednikov, zjasnilo temno nebo nad Evropo, da bo mogla močna Jugoslavija pod vodstvom kralja Petra II. v miru in sreči graditi in ustvarjati svojim narodom zadovoljno in blagoslovljeno sedanost in bodočnost.

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!

Kralju Mučeniku in Zedinitelju

Ko odkriva slovenska prestolnica veličasten spomenik pokojnemu Kralju Mučeniku, nam misli hite šest let nazaj v usodni Marseille, kjer so streli pretrgali našemu legendarnemu junaku kralju Aleksandru nit dragocenega življenja. Prav tako kot takrat 9. oktobra, ko je narod, zadet v srce čital usodno obvestilo o nepričakovani tragični smrti našega velikega kralja Aleksandra I., nas še danes zaboli ime Marseille kakor ob spominu na največjo nesrečo, ki nas more zadeti le v krogu lastne družine. Marcelliska tragedija še ni stvar zgodovine, ker je lik mučeniškega kralja zarisan v narodu še vedno tako močno, kakor med njegovim življenjem.

Od Cetinja do Marseille-a je šla 48 letna življenjska pot našega blagopokojnega vladarja in narodnega kralja. Od Cetinja, kjer se je 17. decembra 1888 rodil kot sin takratnega kneza Petra Karadjordjevića in kneginje Ljubice Zorke, hčerke črnogorskega kralja Nikite, pa do Marseille-a v Franciji, kamor ga je leta 1934 vodilo njegovo veliko poslanstvo. Prekratka je bila ta pot, čeprav je bila prepletena s številnimi uspehi njegove velike osebnosti kot vojskovodje, legendarnega junaka balkanskih vojn, doma in v tujini spoštovanega in upoštevanega državnika ter vladarja, ki je bil naš narodni kralj. Zato pa narod še huje obtožuje podlega zločince in njegovo morilsko orožje, ki je prekinilo kraljevo triumfalno pot v Francijo, katera mu je pripravljala zares kraljevski sprejem in ki jo je z največjo pozornostjo spremljal ves politični svet.

Še so nam v spominu črni dnevi žalo-

sti, ko je najpreprostejši kmet jokal ob visokem dostojanstveniku na kraljevem grobu. V spominu so nam prizori, ko so

ljudje čitali poročila o usodnih marcelliskih dogodkih kakor sveto pismo in ko so hranili ta časopisna poročila kakor največji in najdražji spomin. Ob njegovem spomeniku v Ljubljani vidimo v duhu množice, ki dan za dnem romajo na Oplenac — božjo pot zavednih jugoslovanskih narodov. In ta spomin naj bo veličasten venec, ki ga bo jutri položil narod ob spomenik Njega, ki nam je v zadnjih vzdihljajih naročil: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Mladi kralj okuša, kako živi njegova hrabra armada

čanosti prenašajo radijske postaje Ljubljana, Beograd, Zagreb.

Besede kralja Aleksandra I.

Da se oddolžijo spominu svojega bivšega vrhovnega zapovednika Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ob odkritju njegovega spomenika v Ljubljani, bodo izdali naši vojni dobrovoljci zbirko prevedenih kraljevih zgodovinskih govo-

rov manifestov, pisem in izjav kot 3. zvezek svoje »Dobrovoljske knjižnice« pod naslovom »Besede kralja Aleksandra I.« Opozarjamo občinstvo na to zbirko, ki je doslej Slovenci še nismo imeli. Knjižnica izide v četrtek 5. t. m. v omejeni nakladi in se bo prodajala na dan odkritja spomenika in pozneje po ljudski ceni din 10.— Naroča se pri Sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Frančiškanska ul. 10.

Spored svečanosti v Ljubljani

SPORED

slovesnega odkritja spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani, 6. sept. 1940.

5. sept.

ob 20. slavnostna fanfara raz ljubljanskega gradu.

6. sept.

ob 6. budnice godbe; ob 8. izpraznjenje slavnostnega prostora — Kongresnega trga; 8.30 do 9.30 zbiranje občinstva in organizacij po določenem razporedu; 9.30 do 9.45 prihod uradnih predstavnikov državnih, vojaških in cerkvenih oblastev; 10. svečani čin odkritja.

1. Uvod: Fanfare naznanijo začetek svečanosti. Slavnostna predigra — svira godba Fr. Albrecht — Fr. Venturi: »Kralj Majestati«; združeni pevski zbori. 2. Slavnostni govor predsednika odbora za postavitve spomenika g. dr. Josipa Pipenbacherja. 3. Odkritje spomenika in po-

ložitev venca po zastopniku Nj. Vel. kralja Petra II. 4. Vojaški pozdrav — sviranje državne himne, trikratni plotun častne čete in topovska salva z ljubljanskega gradu. 5. Predsednik odbora za postavitve spomenika položi venec in govori vdanostni pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. Državna himna. (Godba, združeni pevski zbori, pristojno občinstvo). 6. Predsednik odbora za postavitve spomenika naprosi predsednika mestne občine ljubljanske, da prevzame spomenik v last in varstvo. 7. Predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Jure Adlešič prevzame spomenik v last in varstvo mesta Ljubljane z nagovorom in položi venec. 8. Polaganje venecov po določenem vrstnem redu (brez nagovorov). Imena polagateljev napoveduje napovedovalec ljubljanske radijske postaje. 9. A. Medved-Fr. Venturini: »Slava najboljšemu sinu« pojo združeni pevski zbori. 10. Fanfare javijo zaključek slovesnosti. Potek sve-

Maribor

Naloge bodočega velikega Maribora

Maribor ima pred seboj velike naloge, predvsem v gradbenem oziru. Hvale vredna je določba gradbenega zakona, po katerem ima mestni gradbeni urad nadzorstvo nad gradbenimi deli v sosednjih občinah, ki se bodo prej ali slej združile z mestom, kakor se je to zgodilo pred nekaj leti v Ptuj, Celju in Ljubljani.

Z okoliškimi občinami prvega pasu, ki meje na Maribor, ima naše mesto dandanes precej nad 50.000 prebivalcev. V 50 letih bo, ako upoštevamo naglo industrializacijo, gotovo nad 100.000 duš. Kot provincialno vlemesto bo imel Maribor dokaj več nalog, kot jih ima sedaj.

Šolskih stavb nam zelo primanjkuje. Predlaskim smo dobili res lepo in veliko stavbo v magdalenskem predmestju, v kateri sta nastanjeni 2. moška meščanska in 2. dekliška ljudska šola. Banovina je sedaj začela graditi v bližini stavbo za 2. realno gimnazijo, ki bo čez dobro leto gotova. Toda potrebujemo gotovo še dvoje modernih gimnazij, vsakega pa najmanj pet do šest ljudskih šol. Začela se je že akcija za novo gledališko poslopje, načrt pa se ne bo dal izvesti, če ne priskočijo mesto, banovina in država z izdatnimi podporami. Gledališče mora biti priključeno za kulturne potrebe velikega Maribora in mora imeti prostora za najmanj 1500 gledalcev. Maribor mora imeti dobro javno glasbeno šolo, zato naj se v sporazumu z Glasbeno Matico omogoči že za bližnjo bodočnost zgraditev potrebna poslopja, ki mora servirati tudi popolnega odgojati. Tudi na nove otroške vrtnice je treba polagati vso pažnjo.

Ni dvoma, da mora dobiti Maribor čimprej novo magistratno poslopje, kjer naj bodo združeni vsi mestni uradi. Stavba naj bo impozantna in praktično urejena, uradi pregledno razvrščeni, da se lahko vsakdo takoj orientira. Čujejo se sicer glasovi, da mislijo Mestna podjetja po-

staviti lastno stavbo, vendar bi to ne kazalo, ampak bi bilo želeli, da imajo svoje pisarne v bodoči mestni hiši, da bo vse, kar je občinskega, v eni sami stavbi.

Promet na mariborskem kot obmejnem kolodvoru ni skoraj nič manjši kot v Ljubljani. Tam že nekaj let temeljito rešujejo problem novega kolodvora, ki da bo stal nad 100 milijonov. Toda o Mariboru ničesar ne slišimo. Obstaja sicer misel, da bo treba v doglednem času načeti tudi to vprašanje, vendar ni še prav nobenega konkretnega načrta. Glavni kolodvor mora priti na desni breg Drave, ker se Maribor širi proti jugu. Mesto se širi tja, kjer ima prostora, v Mariboru le proti jugu. Najpripravnije mesto je pač v trikotju med glavno in koroško progjo pri kaznilnici, ki pa jo bo treba premestiti na deželo, ker ne sme ovirati razvoja mesta.

Tržnica se bo sicer zidala na Vodnikovem trgu, vendar bo morda sčasoma kazalo, zgraditi še eno v magdalenskem okraju. V kakih 20 letih bo gotovo tudi nova tržnica, ki je še niti nimamo, postala za veliki Maribor premajhna.

Jasno je, da mora dobiti Maribor novo oskrbnišnico in hiralnico v obliki več ob-

jektov na robu mesta ali v okolici. Dečja zavetišča so že sedaj pretesna in bo treba misliti na nova, zgrajena po načelih sodobnega mladinskega skrbstva.

Bolnišnica bo sicer začela sedaj, kakor zatrjujejo, dovrševati veliki paviljon, vendar bo treba prej ali slej misliti na premetitev zavoda na periferijo velikega Maribora, torej nekaj kilometrov iz sedanje sredine mesta.

Z zdravstvom je v tesni zvezi temeljita kanalizacija vsega mesta, ki se mora po zgledu velikih mest raztezati tudi na izpraznjevanje stranišč. Odpadki pri industriji, v gospodinjstvu itd. so vedno večji, zato je treba misliti na naglo in racionalno uničenje. Kaj, ko bi nam služil za zgled Trst, ki si je že pred vojno sezidal »krematorij« za smeti in odpadke, v kolikor se ne dajo drugače izrabiti za postranske produkte? Žlindra, ki jo dobimo pri sežiganju odpadkov, se da uporabiti za tlakovanje cest, vroči plini, ki nastajajo pri gorenju, pa se izrabijo za kurjenje kotlov za pogon strojev, kjer je to potrebno.

Mnogo je še nalog, ki čakaja Maribor v pogledu javnih zgradb, tako bo treba boljše povezanost mesta s podeželjem.

Obrtno gibanje v Mariboru

Avgusta so bile izdane te le obrtne pravice: Senica Ivan, krojač moških oblek, Frankopanova c. 31; Lopuh Stefan, klepar, Tkalska ul. 5; Trgovska poslovalnica Kmetijske družbe, d. z. o. z. v Ljubljani podružnica trgovine z deželnimi in kmetijskimi izdelki ter izdelki, kmetijskimi živalskimi in zaščitnimi sredstvi, umetnimi gnojili, kmetijskimi stroji in orodjem in drugimi kmetijskimi potrebščinami na drobno in debelo, Meljska c. 12; Gaiser Angela, branjarija, Pipuška ul. 6; Schafhalter Rajmund, podružnica obrta slaščičarjev, izdelovalcev keksov, sladolea, kanditov, bonbonov, Koroška c. 49; Onič Amalija, brivski in frizerski obrt, Meljska c. 3; Rehar Ludvik, brivec in frizer, Orožnova

ul. 1. — Črtane pa so bile naslednje obrti: Uher Ljudevit, bife, Aleksandrova c. 13; Kopic Dragotin, trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno, Aleksandrova c. 77; Kralj Stanko, brivec in frizer, Meljska c. 33; Cepl Karol, avtoizvošček, Tržaška c. 22; Hergold Albert, avtoizvošček, Klavniška ul. 4; Rehar Matilda, brivski obrt, Tržaška c. 63; Rehar Matilda, frizerski obrt, Tržaška c. 63; Stropnik Edmund mesar, Kneza Kocija ul. 24; Barfus Marija, predtiskanje, ažuiranje, vezenje in robljenje perila, Ulica 10 oktobra 4; Zunko Alojz, krojač moških oblek, Francišanska ul. 21; Junger Ivan, čevljar, Grajska ul. 2; Marin Cvetko, brivec, Orožnova ul. 2; Frigula Franc, mesar, Tržaška c. 1.

Tragikomičen konec ljubezenskega sestanka

Sinoči je brezposelni šofer Albin Š. obiskal svojo zaročenko, natakario Julko A. v gostilni Resnik na Meljski cesti 85. Ko se je nekaj sprl z zaročenko, je Albin odšel v njeno sobo ter jo tam počakal. V Julkini sobici se je prepil nadaljeval in užaljeni zaročenec je hotel vreči Julko skozi okno. Klicala je na pomoč, da so prišli ljudje in Albina odstranili iz sobe. Toda mi še odienjal. Odšel je

na dvorišče ter pod dekletovim oknom splezal na visoko drevo in zmerjal. Imel pa je smolo. Stopil je na suho vejo, ki se je zlomila in Albin je padel 4 m globoko pod dekletovo okno ter nezavesten obležal. Dobil je poškodbe na glavi in notranje poškodbe. Poklicali so reševalce, ki so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico.

KRES NA MELJSKEM HRIBU

Na predvečer kraljevega rojstnega dne v četrtek, bo Sokolsko društvo Maribor III. Krčevina - Košaki zažgalo na Meljskem hribu kres ter poziva vse svoje članstvo in naraščaj, da se omenjenega dne zbere ob 19. na letnem telovadišču v Aškerčevi ulici, odkoder bo skupen odhod na Meljski hrib. Bratje in sestre! Bodite brezpogojno vsi ob navedeni uri na letnem telovadišču. Zdravo!

DIJAŠKI SEJEM V MARIBORU

Vrata šolskih poslopj so se spet odprla in nadebudna mladina je vtila našemu mestu novo življenje. S prihodom dijaštva postane na ulicah mnogo bolj živahno. Zlasti je precejšen dirndaj pred šolskimi poslopji, kjer so tako zvani dijaški sejmi. Dijaki prodajajo in kupujejo stare knjige, pri čemer je vedno prijeten živ-zav.

SLIKARJI SO POVIŠALI MEZDE

Združenje obrtnikov slikarskih in sorodnih strok naznanja, da se je na sestanku, dne 2. t. m., sprejel dodatek k sporazumu, da se zvišajo urne mezde za 50 par v vseh pomočniških kategorijah in je prvo izplačilo povišanih mezd v soboto 7. t. m. za ta teden. Združenje poziva vse mojstre, da se točno ravna po tem sklepu.

MLINSKA ULICA JE POTREBNA PRAVILA

Stanovanci v Mlinski ulici se upravičeno pritožujejo nad izredno slabim sta-

njem česte. Kotanja pri kotanji ovira promet, v deževnem vremenu pa je ulica podobna stoterim jezerom. Hišni lastniki, ki so dali osnažiti svoje hiše v tej ulici, trpe škodo, ker avtomobili zaradi mlakuž v deževnem vremenu obrizgajo vse hiše. Zato naprošajo stanovalci Mlinske ulice mestno občino, naj uredi cestišče, za kar ji bodo vsi hvaležni.

m Rezervni častniki. Na kraljev rojstni dan 6. t. m. morajo prisostvovati svečanosti vsi rezervni častniki in vojni uradniki. Svečana služba boja bo ob 8. v stalnici. Obleka službena.

m Uprava občine Pobrežje prosi vse hišne posestnike, da v praznovanju kraljevega rojstnega dne izobesijo jutri zastave.

m Družabni večer. Aktivni in rezervni oficirji Mariborske garnizije priredijo v čast kraljevega rojstnega dne družabni večer, 6. sept. ob 21. v Sokolskem domu (Union). Vabljeni prijatelji in znanci aktivnih in rezervnih oficirjev. Posebnih vabil ne bode, obleka temna. — Odbor.

m Napredovala sta v železniški službi za kontrolorja pri dir. drž. žel. v prom. odd. Lovrenc Budihna v Mariboru, za višjega kontrolorja 6. skup. v Mariboru pa Anton Sijaneč z Jesenic.

m Minister trgovine dr. Andres se je včeraj peljal skozi Maribor. Vrnil se je z Dunaja, kjer je prisostvoval otvoritvi jesenskega dunajskega velesejma.

m Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo dnevno od 10.—12. ter ponedeljek, torek, četrtek in petek od 15.—16. v šolski pisarni Kopališka 11.

m Predstojništvo mestne policije v Mariboru poziva vse lastnike motornih vozil, da v slučaju preureditve svojega vozila na kako drugo pogonsko sredstvo (metan, lesno oglje, nafto) o tem v roku 3 dni obvestijo to predstojništvo mestne policije soba št. 4. One, ki ne bi prijavili take

spremembe glede pogonskega sredstva v predpisanem roku, bodo zadele zelo stroge kazni po čl. 243 zakona o ustroju vojske in mornarice, v vezi s § 44 vojaško kazenskega zakonika.

m Zdravniško dežurstvo OUZD ima v petek, 6. t. m., g. dr. Turin Ivan, Maribor, Linhartova 12, v nedeljo, 8. t. m. pa g. dr. Horvat Martin, Maribor, splošna bolnišnica, kirurški oddelek.

Poročni prstani

bogata izbira
nizke cene

M. Jigerjev sin. Gosposka ulica 15

m Sprememba posesti. Posesnica Ivana Savernik iz Studencev je prodala hišo v Kalohovi ulici 41 posestnikom Rudolfu in Ivani Karba iz Studencev za 56.000 din.

m Odbor dijaške kuhinje v Mariboru je prejel od Društva slovenskih odvetniških in notarskih pripravnikov v Mariboru 300 din v počastitev spomina tragično preminulega advokatskega pripravnika dr. Julija Gabrovskega; Kreditna zadruga državnih uslužbencev pa je darovala dijaški kuhinji 150 din, mesto venca na grob svojega podpredsednika pok. dvor. svet. dr. Josipa Kronvogla. Obema prijateljema revnega dijaštva iskrena hvala!

m Iz kaznilniške službe. V mariborsko kaznilnico sta bila premeščena paznika Rebernak Franc iz Šremske Mitrovice ter Horžen Ivan iz Stare Gradiške. Iz Maribora pa so premeščeni pazniki Podgorec Josip in Ciglar Josip v kaznilnico v Stari Gradiški, Smiljan Urban v kaznilnico v Lepoglavi ter Kocijan Mate k okrožnemu sodišču v Belovaru. Na novo je bil postavljen za paznika Podkubovšek Jožef, delavec iz Loč.

m Tihotapca saharina je aretiral preteklo noč stražnik v Slovenski ulici. V njem je spoznal trgovskega potnika Franca M. iz Maribora, ki je nosil v nahrbtniku in kovčegu 5 in pol kg saharina. Izgovarjal se je, da je dobil saharin od nekoga neznanca z naročilom, naj ga nese v Krško. M. so oddali v policijski zavor.

m Mož je izginil. Zasebnica Slava Jerčičeva s Spodnje Radvanske ceste je prijavila oblastem, da je pred dnevi neznancom izginil njen 26 letni mož Josip, ključavničar drž. železnice v Mariboru.

m Duševno bolni občinski revež je včeraj napadel na Aleksandrovi cesti neko ženo ter jo dvakrat udaril po licu. Ljudje so se zgražali nad tem, da odgovorni puste takšnega reveža na ulico. Bolnik je iz mariborske Mestne oskrbnišnice.

m 30.406 litrov Stajarskih vin smo izvozili avgusta v Nemčijo. Ves dosednji letošnji izvoz naših vin znaša 1.072.837 litrov.

† BOŽENA ŠKAPIN

Včeraj je po daljši bolezni umrla v cvetu mladosti gđ. Božena Škapin, kandidatinja filozofije na ljubljanski univerzi, hčerka mariborskega odvetnika g. dr. Karla Škapina. Pokopana bo na mestnem pokopališču na Pobrežju jutri, v petek popoldne ob 17. uri.

SADJE NA TRGU JE PRECEJ DRAGO

Letos na trgu ni toliko sadja kakor drugo leta. Zato so tudi cene precej višje. Jabolka prodajajo po 4 do 6 din kg, hruške so po 8 do 16 din, slive po 8 do 12 din, breskve po 10 do 20 din. grozdje pa po 12 do 16 din. Černice je še precej na trgu, vendar je cena poškočila na 2.20 do 3 din za liter, brusnice prodajajo po 9 do 10 din liter, ringio po 6 din kg ali 3 din liter. Maline še vedno prodajajo po 4 do 5 din liter.

KER v petek list ne izide, naprošamo cenj oglaševalce, da oddajo velike in male oglase za sobotno številko »Večernika« še danes!

m Junak noža. V Studencih je bil v nedeljo zvečer pred neko gostilno napaden in zaboden z nožem v pljuča Anton Kovačič iz Maribora. Junak noža je neki 20 letni slikar J. J. iz Studencev. Napadenega Kovačiča so prepeljali v bolnišnico, kjer je njegovo stanje resno. Napadalec dejanje prizna, izgovarja pa se, da ga je izvršil v silobranu.

* Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 16/II., prireja za svoje učence posebno Dvoletno trgovsko šolo ter razne druge tečaje, poleg tega pa uči tudi poedine trgovske predmete (steno-grafijo, knjigovodstvo itd.) ter tuje jezike (italijanščino, nemščino itd.). Pouk se vrši z dopisovanjem in je zato individualen ter uspešen. Vpiše se lahko vsakdo. Vsa pojasnila pri vodstvu šole brezplačno.

* Dr. Lovrec zopet redno ordinira.

* Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi obrtništvo in njih svoje na izlet z avtobusom v Varaždin, dne 15. sept. t.l. Cena vožnje din 65.— za osebo. Prijave sprejema Peter Semko, krznarstvo, Maribor, Aleksandrova 13 in tajništvo v Ve-trinjski 11/I. do 11. sept.

* Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod« Ljubljana, Domobranska c. 15. Ravnateljstvo razglašuje: Redno vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj se vrši sedaj redno vsak dan dopoldne in popoldne. Pravica javnosti! (Rodbinske doklade, vozne olajšave, veljavnost izpričeval). Podrobna pojasnila daje vodstvo osebno in pismeno. Na razpolago brezplačno novi ilustrirani prospekti! Največji trgovski učni zavod te vrste! Lastno moderno novo šolsko poslopje. Šolnina zmerja.

* Gostilničarje in slavno občinstvo se obvešča, da se dobiva specialno temno Laško pivo za isto ceno kakor svetlo. Glavno zastopstvo Gostilničarske pivovarne d. d. Laško, hotel »Orel«, Maribor.

m Nočna lekarniška služba: od 31. avgusta do vključno 6. sept. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes izbrani film »Ljudje iz varleteja« zadnji film z znamenito La Jano, Atilia Hörbiger in Hans Moser. Pride: »Gül baba«.

* Union kino. Do vključno petka senzacionalni velenapeti film »Življenje za kariero« z Maurice Chevalie-om.

* Esplanade kino. Do vključno petka največji češki zgodovinski film »Hajduk Janišek«. Film slovanskega duha, dela in borbe.

Državna razr. loterija

DIN 30.000.—	39905
DIN 24.000.—	94180
DIN 20.000.—	3056 36105 52726 57800
	74148
DIN 16.000.—	55063 96239
DIN 12.000.—	27907 47444
	DIN 10.000.—
444 9105 13289 33311 34546 48081 48562	
59469 64685 73355 79392 83142 86162	
	DIN 8.000.—
1056 2345 9093 12998 25166 39442 40099	
40130 41647 63014 93303 99786	
	DIN 6.000.—
14678 19639 21671 22391 30923 32903 33132	
46723 61271 74654 78786 88007	
	DIN 5.000.—
7929 9690 11540 16109 31763 36637 37289	
39536 42753 61894 79801 88276 83402 93621	
95905	
	DIN 4.000.—
75 2127 5860 6246 7226 12778 13904	
14795 17738 17792 18432 20658 21258 22224	
30890 31385 45665 47543 49073 58008 56715	
54598 56173 60571 61467 69005 70658 75011	
82210 85076 85151 88152 95276	

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)

Pri zadnjem žrebanju so zadele sledeče srečke: 73.024 8000 din, 82.650 4970 din.

Zanimivosti

Obtožnica proti električni razsvetljavi

Kako so v Berlinu pred 30 leti sprejeli prve električne svetilke

Minulo je trideset let, odkar so se v Berlinu pojavile prve svetilke z električno lučjo. Bilo jih je dvanajst in vse so postavili v ulici »Unter den Linden«. Vzburile so seveda pri ljudeh pravo senzacijo. Okrog njih se je zbirala množica radovednežev. Toda njihove izjave niso bile ravno najbolj laskave za novo napravo. Po splošni sodbi so daleč zaostajale za plinskimi svetilkami, s katerimi so se Berlinčani že dobro seznanili. Dolžili so jih vsega mogočega. Nekaterim zakrknjenim moralistom so se zdele celo nemoralne.

Obsežno obtožnico proti električni raz-

svetljavi je objavil neki berlinski časnik. »Električno razsvetljavo je treba ukiniti:

1. Iz teoloških razlogov. To je vmešavanje v božje opravilo. Noč je namenjena temi, katero sme prekiniti samo mesečina. Tej ureditvi se ne smemo protiviti in dosednji vladajoči red izpreminjati ter preobračati noč v dan.

2. Iz medicinskih razlogov. Radi daljšega bivanja ljudi na ulicah se bo zrahljalo ljudsko zdravje. Tako bo lahko dostopno nahodu, kašlju in hripavosti. 3. Iz filozofskih razlogov. Morala pada z nočnim razsvetljevanjem. Nočna razsvetljava razganja temo. Strah pred temo je narav-

na ovira, ki preprečuje razne grehe in slabosti.

4. Iz policijskih razlogov. Ulična razsvetljava plaši konje, dviga pa drznost razbojnikov.

5. Iz narodno-gospodarskih razlogov. Tok zahteva velike vsote narodnega denarja, ki odhaja v tujino in tako slabi narodno gospodarstvo.

Toda kljub tolikemu nezaupanju si je utrla električna razsvetljava pot po vseh ljudskih središčih na svetu. V velenostih so se ji pridružile množične reklamnno razsvetljene izložbe trgovin in druge svetlobne reklame. Noč je postala dan.

KLUŽ

Belvederska razsodba je prisodila polovico Sedmograške Madžarom. Sedmograška ima več nazivov. Staro latinsko ime je Transilvania, romunsko Ardeal, madžarsko Erdély, nemško pa Siebenbürgen. Središče tega ozemlja je Kluž, ki je sedaj pripadel Madžarski. Romuniji je pripadel l. 1919. Madžarsko ime zanj je Kolozsvár, nemško Clausenburg. Šteje 100.000 prebivalcev, ki so večinoma Romuni. Nekoliko manj je Madžarov in Nemcev. Nekaj je tudi Židov. To kulturno in gospodarsko središče Sedmograške leži ob reki Mali Samoš, na železniškem vozlu proge Veliki Varadin, Predeal, obdano s hribočki pokritimi z gozdovi. Ima gotosko katedralo sv. Mihaela, ki je bila zgrajena že v srednjem veku. Pred njo stoji spomenik kralja Matije Korvina, o katerem pravijo, da se je rodil v Klužu. Mesto ima tudi univerzo, ki je bila 1924. še razširjena. V mestu je več srednjih šol, trgovska akademija, konservatorij, gledališče, apelacijsko sodišče, nekaj muzejev. Etnografski muzej je nameščen v hiši Matije Korvina. Kluž je sedež pravoslavne, grško-katoliškega in reformatorskega škofa. Industrija je dobro razvita ter ima mesto tvornico strojev in tobaka.

Kluž je stara naselbina. V bližini sedanjega mesta je ležala stara rimska naselbina Napoca. Že v XIII. stol. se omenja kot mesto za vlade Stefana V. Za časa Sigismunda je postal l. 1405 kraljevsko svobodno mesto. V XV. stoletju sta upravljala mesto skupno nemški in madžarski svet. V XVI. stol. je nemški element nazadovaval v korist madžarskega, kasneje pa na korist romunskega. V političnem pogledu je predstavljal Kluž važno postojanko voditelja narodne kmetske stranke Julija Maniuja.

ZAKONSKI DVOGOVOR

Gospa Micika pravi svojemu možu:

»Pomislí, kako bi ženske trpele, če ne bi bilo živali. Za primer vzemi samo mene. Čevlje imam iz krokodilje kože, torbico iz kačje, ovrtnik od bizona, ogrinjalo iz srebrnih lisic, muf iz kačjega krzna. Svilo za obleke pa delajo sviloprejké.«

»Da, da, le pomislí, koliko živali je treba, da se obleče ena sama gosle«

Nevesel pogled na popolnoma porušeno četrt francoskega pristanišča Callais

»Lady-pajek« obhaja jubilej

Svojevrsten jubilej je obhajala v Hobokemu priletna miss Mary Pfeifer. Poteklo je pideset let, v katerih je pridobila za služenje svoj priimek »lady-pajek«. Njen poklic je bil namreč v tem, da je nabirala pajčevino za astronomske priprave. Pajčevina se raztegne na prozorne membrane in vlaga v instrumente za opazovanje. Tako se razdeli opazovalno polje v več sfer. Nobena vlakna, tudi najfinejša, ki jih izdeluje človeška roka ali stroj, ne morejo nadomestiti pri tem pajčevine. Samo pajek je sposoben za izdelovanje takih tkiv. Njegova so tanka in trpežna. Miss

Pfeifer je pri tem opazila tudi važno razliko med pajčevinami samimi. Izdelki hišnih pajkov so predebeli in zato neprimereni. Najprimernejša so tkiva pajkov, ki živijo po polju, drevesih, kozolcih in stajah, posebni oni iz svinjakov.

Tudi proslava jubileja »lady-pajek« je pokazala, kak ugled si je stekla s svojim 50letnim nabiranjem pajčevin in kake važnosti je njeno delo za tvornico instrumentov. Tvorniški direktor je priredil za njo banket, na katerem so sodelovali tudi nekateri učenjaki.

Vse na obroke — tudi zapor

Nekateri so mnenja, da je odplačevanje na obroke eno izmed najznačilnejših pojavov moderne civilizacije. Kmalu več ne bo poprišča, kjer si ne bi pomagali z »ratami«. V tem pogledu je pokazal velik smisel za sodobnost madžarski pravosodni minister. Izdal je pred dnevi uredbo, ki dovoljuje obsojencem na zapor do dveh mesecev odsedevanje v obrokih in sicer pod sledečimi pogoji: v zapor bodo prihajali v soboto popoldne ob 3. in ostali tu do ponedeljka zjutraj. Pravijo, da je hotel na ta način omogočiti siromašnim, da bi odslužili svojo kazen brez izgube službe ali škode za važen in neodločljiv posel. Tako bodo svojo obveznost likvidirali kar za »weekend«, ki ga navadno tako nimajo kje praznovati. Vprašanje pa je, ali se bo praksa obrokov v doglednem

času raztegnila še naprej. Samo takole obročno praznovanje obsojencev na 20 let bi se malo zavleklo. Najbolj bi se prišlo onim, ki so deležni dosmrtné ječe. Mogoče bi iz vestnosti celo primerno podaljšali svoje pozemeljsko pehanje. Vprašanje pa je, ali bi se dali obroki uporabljati tudi pri smrtnih kaznih in bi tako znali doživeti tudi višek obročnih senzacij s smrtjo na obroke. Poznavalci so mnenja, da bi se dalo tudi to z uspehom izvajati.

Najkrajši potresi so najstrašnejši

O potresih imamo navadno nepravilno mišljenje, da dolgo trajajoči potresi katastrofalno delujejo. Najstrašnejši potresi so kratki, saj trajajo samo nekaj sekund. Seveda so pa tudi potresi, ki trajajo tudi cele mesece — seveda v presledkih — pa ne povzročajo skoraj nobene škode, ker so zelo slabi. Tako je bil v Peruju potres, ki je bil sestavljen iz niza potresnih sunkov. To tresenje je trajalo mesece, ni pa

Nevidne rokavice

Na higienski razstavi v New Yorku je bilo občinstvu prikazovana zanimiva novost, ki jo sedaj propagirajo že tudi v ameriški zunanji trgovini. To je kemična tvarina, ki se da na roko in postane v par minutah popolnoma nevidna. Ne izhlapeva in ostane na roki kot neviden ovoj, braneč pred vsako umazanijo. Zadoštuje pa umivanje rok v topli vodi ali milnici, pa nevidne rokavice izginejo. Novost bo prav koristna v gospodinjstvu, pa tudi v kemiji in zdravilstvu.

»Grob kulture«

V granitni steni pri mestu Atalanta v USA so izkopali »grob kulture«, v katerem so spravljene vse kulturne ustvaritve človeštva. Poleg slik, filmov in knjig so tam shranjene vsa znana dela klasične literature. Grob smejo odpreti šele leta 8113.

Svetlobno nalivno pero

Velika Britanija je zelo opremila svoje vojake. Imajo vse, kar potrebujejo. Dala jim je celo nalivno pero, s katerim lahko pišejo tudi v temi. To nalivno pero je prav za prav dolga električna žarnica, v katero je vdelano nalivno pero. Žarnica osvetluje fisti del papirja, na katerem pero piše. Seveda je takšno nalivno pero za vojake zelo praktično, posebno pa takrat, kadar iz vojnih razlogov ne smejo prižgati luči. Svetloba opisanega nalivnega peresa je tako neznatna, da se iz nekoliko večje razdalje sploh ne opazi.

S PLOČEVINASTIM KROZNIKOM IN ŽLICO NA MEDVEDA

Do Montreala v Kanadi je pripotoval s svojim nenavadnim ročnim vozičkom William Drinkwater. Mož je znamenitost radi stave, s katero si je naprtil potovanje po vsem britskem imperiju. Indijo ima že za seboj in sedaj tudi Kanado. Ta bi mu pa postala kmalu usodna radi medveda. Njegov ročni voziček je bil zgrajen tako, da je mogel v njem ugodno prenočevati. Ko je hotel nekega jutra vstati in pomolil glavo skozi odprtino svoje premične »spalnice«, hotelč presoditi kako bo vreme, je zazrl tik pred seboj ogromnega medveda. Tudi ta se je šele prebujal in je še nekoliko zaspano zrl v svet. William se je takoj skril in začel premišljevat, kaj bi storil. Vedel je, da bo po njem, če ga medved opazi. Končno se je spomnil, da baje medved ne posluša rad nepoznani hrup. Pograbil je za pločevinasti krožnik in žlico, odprl vratca na vozičku in zaglal strašen hrup. Medved je dvignil glavo, se ozrl proti odprtini iz katere je prihajal hrup, nato se je pa obrnil in se nejevoljno napotil v gozd. Tako je prestal Ahasver britskega imperija svoje najtežje trenutke.

Mati je trta, otroci so grozdje; po okusu spoznaš, kakšna je trta.

Za bogataša je Bog ustvaril zdravila, za siromaka pa zdravje.

*

Če hočemo nekoga pozabiti, je treba nanj samo mnogo misliti.

V Trstu obnavljajo mlinsko industrijo

Od leta 1920 nima tržaška luka nobene mlina. Tega leta so namreč zaprli zadnji tržaški mlin, ki prav za prav ni bil mlin, temveč luščilnica riža, katero so preuredili v mlin za časa svetovne vojne, ko v Trst niso mogli prihajati parniki z rižem iz Siam in Birme. Ob koncu svetovne vojne je ta mlin prišel v roke neke beneške tvrdke, ki ga je demontirala, ker je imela že svojega in dveh ni potrebovala.

V Trstu je bilo za časa njegovega

vzpona in največje blaginje precej mlinov, o katerih pričajo še dandanes nekatere ulice (via Molin a vento, via Molin piccolo, via Molin grande). Takrat je bil Trst velika luka za žito, ki so ga uvažali iz Rusije, Romunije in Turčije. Žito pa se ni izvaževalo naprej kot tako, temveč se je pokazala potreba po moki in je tako nastala v Trstu precejšnja mlinska industrija. Moko so izvaževali iz Trsta na Anglesko, na Portugalsko, v Španijo in celo v Ameriko, v Brazilijo, ki takrat še ni imela dovolj pšenice kakor danes. Parni-

ki tržaškega Lloyda so vozili tja moko, nazaj pa kavo in v Trstu je na ta način nastalo veliko središče za uvoz kave. Številna skladišča so dajala tržaškemu mestu posebno sliko, saj je iz njih daleč naokrog dišalo po kavi. Trst je bil takrat tretja luka za kavo v Evropi. Moka in pšenica je torej prinesla Trstu kavo.

Sedaj je Trst zopet postal izvozišče za žito (iz Madžarske itd.). Vsled tega pričakujejo tržaški trgovski krogi, da se b1 pospešila zgraditev novega mlina.

Novice

„Motorizirana gledališča“ v pouk in zabavo podeželja

Zagrebsko Narodno gledališče ima mnogo razumevanja za popularizacijo gledališke umetnosti med preprostimi množicami. Uvedlo je s tem ciljem celo vrsto novotarij, katere pa so se dobro obnesle. Znanе so n. pr. kmetijske predstave, ki jih prirejajo že precej časa. Mnogo pobud so dobili od gledališča zlasti kmečki in delavski avtorji, katerih razvoj je krepko podpiralo. Sedaj pa je naredilo spet važen korak naprej. Uspešno izvajanje bo zrušilo tudi tehnične zapreke, ki so onemogočale, da bi postalo Narodno gledališče res narodno.

Hrvatsko gledališko vodstvo je ustanovilo v svojem okrilju posebno igralsko skupino, ki bo kot sestavni del osrednjega hrvatskega odra prirejala gostovanja v podeželju. Repertoar teh gostovanj bo načrtno izbran, ravno tako tudi določene turnee same. Za letošnjo sezono se bodo ta gostovanja mogla vršiti samo v

krajih, ki že imajo odre. Predvidevajo pa v prihodnje zgraditev premičnega »motoriziranega« odra, ki bi mogel ponesti gledališko umetnost tudi v zapuščene predele, kjer nimajo še nobenega odra. Vodstvo in organizacija tega oddelka v zagrebškem gledališču je zaupana režiserjema T. Tanhoferju in H. Tomašiću.

Mi smo že večkrat opozarjali na potre-

bo gostovanj naših gledališč v podeželju in velike propagandne možnosti, ki bi bile s tem dosežene. Ali ne bi kazalo tudi v tem pogledu malo posnemati hrvatske delavnosti? To bi dalo močnih pobud vsemu gledališkemu udejstvovanju na ljudskih odrih — poživilo bi pa tudi naša oficijalna gledališča sama.

Boj proti nepismenosti

V ministrstvu prosvete je bila tridnevna konferenca, ki se je bavila z vprašanjem ljudske prosvete v Jugoslaviji. Konferenca je sklenila sledeče: 1. V dveh letih ne sme biti v Jugoslaviji več nepismenih. 2. Pri vsaki ljudski šoli se morajo ustanoviti analfabetski tečaji, ki jih bodo obiskovali vsi nepismeni moški in ženske od 14. do 25. leta. V krajih, kjer ni šol bodo vodili analfabetske tečaje

pismeni kmetje, duhovniki itd. Za te tečaje bo država zasigurala velike kredite. Prostore za njih, kurjavo, in razsvetljavo morajo preskrbeti občine same. 3. Ministrstvo hoče dvigniti intelektualni nivo širokih plasti ljudstva s pomočjo posebnih tečajev za vsake mladeniče, ki bodo z radijskimi aparati poslušali posebne emisije v te svrhe.

„Šipad“ ustavil delo

2500 DELAVCEV JE OSTALO BREZ DELA

Industrijsko podjetje Šipad je ustavilo delo v svojih žagah v Drvaru, Zavidoviču in Čajniču, s čimer je izgubilo zaposlitev okoli 2500 delavcev. Po informacijah iz vodstva Šipada je moralo priti do ustavljenja obrata, ker je onemogočen izvoz preko Atlantika in Sredozem-

skega moraja. Šipad je kot ena izmed naših največjih lesnih industrijskih podjetij izvažalo v prvi vrsti v Afriko in Južno Ameriko. Vodstvo Šipada v Beogradu bo razpravljalo o možnosti nadaljevanja dela, da ne bi delavstvo ostalo brez kruha.

Zenim parom opank 25 let skozi življenje

V ENEM PARU OPANK JE 75 LETNI SLAVONSKI KMET DOŽIVEL DVE SVETOVNI VOJNI

Rekord posebne vrste je dosegel v slavonski vasi Jaruga na Savi 75 letni kmet Ivo Živković, ki že 25 let nosi en par opank. Kupil si jih je ob začetku svetovne vojne, ko mu je bilo 50 let. Jaki je pazil nanje ter jih je obil le k vsakoletnemu cerkvenemu prošenju ter za velike praznike. Talko mu je uspelo, da

je dočakal s temi opankami nekaj srebrni jubilej. Starec rad pripoveduje o njih ter je ponosen, da jih je tako dolgo nosil, a jih vendarle vzdržal v dobrem stanju. Žal mu je le, da ne bo mogel dočakati tudi zlatega jubileja, ker je za to že prestar, vendar pa ne skriva želje, da bi rad doživel sto let.

USPELA SOKOLSKA PRIREDITEV V KONJICAH

Preteklo nedeljo je priredil konjiški Sokol veliko ljudsko tombolo, ki je nad vse pričakovanje dobro uspela, saj so prihiteli ljudje z vsega Pohorja in iz oddaljenih krajev. Na letnem telovadišču je bilo toliko ljudi, kakor še nikoli. Glavni dobitki so ostali v domačem okraju. Konja je dobil posestniški sin Petelinšek Martin iz Spitaliča, žensko kolo Josip Kurij, moško kolo Vaupot Bogo, oba iz Konjic, vinogradno brizgalno pa Kragolnik Anton iz Zreč. Čisti dobiček so upo-

rabili za nakup 10.000 kv metrov zemljišča, kjer bo postavljen dom konjiškega Sokola.

SLADKOR ZA ČEBELE

Finančni minister je izdal odlok za nabavo sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel. Vsako čebelarstvo, zveza ali zadruga si bo lahko nabavila za svoje čebelarje sladkor, in sicer največ 5 kg na vsak roj čebel. Sladkor bo izdajala prodajna centrala v Beogradu, dovoljenje za to pa pristojne finančne direkcije. Sladkor bo denaturiran s papriko v razmerju 0.5%.

SPOMENIK PREKMURSKIH KNJIŽEVNIKOV

Ljudje že dolgo gledajo, čeprav še ni bil slovesno odkrit, pa bi kljub temu že bil čas, da bi uredili prostor okrog njega. Vendar o tem se je že precej pisalo. Spomenik stoji in prav bi bilo, da se začne tudi preimenovanje soboških ulic, kar je že stara obljuba merodajnih činiteljev. Zaradi naglega razvoja Sobotе je precej brezimskih ulic in ob odkritju, ki bo nekoč, bi lahko bilo mesto Zvezne, Stare, Križne, Šolske in podobnih ulic Trubarjeva, Kuzmičeva, Ivanocijeva in Kocljeva, če se že tako imenuje gimnazija. Dovolj velikih mož imamo v lokalni in narodni zgodovini, ki so vredni spomina.

O Grajski kino v Soboti predvaja od četrtka do sobote kot otvoritveno predstavo nove sezone veseli češki velefilm „Vražji študentje“.

Sodarski rod ob vznožju prleških goric

OB 60-LETNICI TRDNE SODARSKE OBRTI V SREDIŠČU OB DRAVI

Pripravejši kraj za sodarsko obrt in vse, kar je z njo v zvezi, si je res težko misliti kot je to v Središču, ob vznožju goric in sredi plodovitih sadovnjakov. Tukaj se vedno išče vse vrste vinske posoda, odtod se tudi izvažajo doge večinoma v Nemčijo, Češko, nekaj malega tudi na Madžarsko in v druge kraje. Letos je preteklo dolgih 60 let, odkar je dedek Jakob Marčec, prvi v Središču zastavil sodarski obročnjak in s tem položil varen temelj današnji zadovoljivo razviti obrti. Leta 1909 jo

za njim prevzame njegov sin Andrej. Takrat še v cvetu mladosti jo širi neumorno in dviga skozi cela tri desetletja. Oba sta enako stara in z njo vred tudi on obhaja letos svojo 60 letnico, tako da se pidi Marčecu kar 2 jubileja obenem slaviti. Še vedno je čil in agilen g. Andrej in več čas v skrbi za delom, počasi pa vendarle odlaga vse tiste vsakdanje skrbi obrtnikov in neizbežne težave v poslik na mlada ramena tretjega zastopnika rodu Marčecov- gosp. Andreja mlajšega.

Sergiusz Piašeci

★ LJUBLJENEC ZVEZD

91 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Razvila se je najlepša spomlad. Sonce toplo objema zemljo. Gozd šumi, šelesti in poje... Zemlja medli in težko diha... Neprestano se potikam po gozdovih ob mestu. Včasih me spremlja Hrobar (toda samo zvečer, ker ne mara sonca!). Hodi divja v sosednje vasi, kjer imava precej znancev, fantov in deklet.

Hrobar zna govoriti dekletom. Kljub temu da je predrzen, ga imajo rade. V vsaki okoliški vasi ima po nekaj ljubice. Nekajkrat sem že poslušal, kako je dekletom pripovedoval tako kočljive reči, da bi si človek zamašil ušesa in pljunil, toda glej, dekleta ga sicer naganjajo, mašijo si ušesa, a se vendar kot čebele gnetejo okoli njega.

Kadar smo brez dela, Hrobar ne spi doma. Šele zjutraj prihaja domov in spi potem ves dan do večera, ko spet izgine. Po navadi sem zato čez dan sam. Spati ne morem, zato pohajkujem okoli. Cele ure preležam v mahu, zrem v modro nebo, po katerem se vozijo beli oblaki...

Nekoč sem se delj časa zadrževal v gozdu blizu Duškova. Že sem hotel obiti vas Vigonice ter se vrniti domov, ko zagledam fanta in deklet, ki prihajata iz mesta. Umaknil sem se nazaj v gozd in se skril za debli.

Ko sta se precej približala, sem v fan-

tu spoznal Petrika Filozofa, ki je vodil pod roko dekle. Nikdar ju v mestu prej nisem videl... Skromno je bila oblečena. Zdelo se mi je, da sem ta obraz nekoč že videl. Že sem hotel pristopiti k njima a sem si premislil. Šla sta mimo. Tihota se razgovarjala. Jaz pa sem gledal za njima in premišljeval...

Slednjič sem se spomnil Kapitanove gonile in prikazni. Da, to je ta dekliški obraz... zelo sta si podobna. V vročici sem ga videl, prikazal se mi je v temi, toda ohranil sem ga v spominu...

V primeru razdalji jima sledim. Saj ne vem, zakaj nimam toliko poguma, da bi pristopil k njima. Nekaj me zadržuje z neodoljivo silo. Prišli smo skoraj do Duškovega. Vračata se. Jaz polagoma za njima. Potem sem stekel naprej, se skril v grmovju ob poti in poslušal:

— Pišite v Varšavo, Morda imajo tam kake novice.

— Ne, gospodična Irena! To bi ne privredlo nikamor. Sedaj se bom s pomočjo časopisja obrnil na emigrante... Znašiti so odšli v Nemčijo ali Francijo. Morda imajo znanke, ki kaj vedo.

Drugega nisem slišal. Iz besed pa sem posnel, da skuša najti Petrik svoje sorodnike in da je govoril z dekletom, ki mu je ime Irena. Toda kdo je ona? Spo-

znal sem, da stojim pred uganko, ki je brez Petrikove pomoči ne bom mogel rešiti.

Oddaljila sta se in slednjič izgnila za gričem. Dolgo sem gledal za njima in težko mi je bilo v srcu...

Čez polja grem, proti gozdu, kjer je naše skrivališče. Hela pripravlja večerjo. Lahko bi jedli v sobi, toda na podstrešju je varneje. Večerjo sem naložil v košaro ter jo nesel na podstrešje. Ko sem vstopil, me je Hrobar pogledal izpod obrvi in se delal, ko da bi spal.

— Človek božji, kdaj se boš neki naspal? — mu pravim.

— No, kaj? Ali naš čaka delo? Ponoči se zabavam z ženskami, podnevi spim...

— Pojdi jest...

Jeva z veliko slastjo. Izpila sva tudi steklenico vodke. Nato si prižgeva cigarete. Do večera je še dolgo.

— Krisa je bil tu, — pravi Hrobar.

— A?

— Nekoliko steklenic vodke in dva tisoč cigaret je prinesel.

— Ali je kaj dejal?

— Novački so mirni. Čez mejo ne hodijo. Alinčukovi pa so tebe naznamili, da si jih napadel na cesti iz Rakovega do Olehnovičev.

— To ni mogoče!

— Krisa mi je tako povedal. Klef je. Prima!

— Saj me vendar niso mogli poznati. Niti besede jim nisem rekel in sploh me niso videli.

— Krisa sodi, da so to storili kar ta ko. Sami niso vedeli, kdo jih je opleni

Skavtska slavnost v Litiji

V nedeljo so imeli marljivi skavti litijskega staga kralja Matjaža svoj kraznik. Dopoldne so imeli letno skupščino, ki je pokazala, da skavti res neutrudno delujejo zlasti kot vzgojitelji najmlajših, kateri so v industrijskih krajih, kakor je Litija, vedno najbolj izpostavljeni slabim vplivom, in pa kot propagatorji Litije in lepote litijske okolice. Popoldne pa je Savska četa razvila svoj novi prapor, katerega so zvezle stegove članice, kumoval pa mu je neumorni starešina litijskih skavtov g. Franc Plesničar. Slovesnega razvitijskega prapora so se udeležili zastopniki raznih društev in pa predsednik litijske občine g. Hinko Lebinger ter znani skavtski veteran g. Kunaver iz Ljubljane, ki sta izpregovorila tudi nekaj bodrih besed za nadaljnje delo.

n. Stjepan Ivelja, bivši član mariborskega gledališča, bo v predstoječi sezoni gostoval v Zagrebu v operah »Boheme« in »Rigoletto«. Ivelja deluje z uspehom v Brnu že tri leta. Lep sprejem je doživel tudi v Pragi, kjer je gostoval v »Rigolettu«.

n. Slepričam s poslovnimi knjižicami so prišli na sled v Novem Sadu. Mestni uslužbenec Stevan Matić jih je izdajal tudi osebam, ki nanje niso imele pravice, med drugim tudi tujim emigrantom.

n. Najboljši sokolski telovadec v Petrovgradu 30 letni Radica Jevremov se je smrtno ponesrečil pri telovadbi.

n. Na planini Vlačić v Bosni so priredili lov na medvede, ki povzročajo kmetom veliko škodo. Pri tej priliki je kmet Selim Delić ubil dva velika medveda.

n. Cene trhovelskemu in laškemu premogu so povišali v Zagrebu za 2.50 do 4.50 din pri 100 kg.

n. Mlatilnica se je prevrnila na cesti blizu vasi Cepidlake v občini Sv. Ivan Zabno ter pokopala pod seboj Pavla Medjimorca, ki se je vozil na njej. Ko so mlatilnico dvignili, je bil Pavel že mrtev.

n. Tako zvani revirni sistem bo uveljavljen v zagrebških kavarnah in drugih gostinskih lokalih. Ne bo več plačilnega natakara za celi lokal, temveč vsak natakara bo v svojem delokrogu tudi plačilni.

25 obletnica smrti Preporodovca Ivana Endlicherja

Danes je minulo 25 let kar je nehalo biti srce velikega borca za našo Jugoslavijo, pobornika in soustanovitelja pred vojnega Preporoda, Ivana Endlicherja.

Kratko je bilo njegovo življenje, a vendar dovolj plodno za oznanjevanje jugoslovanske ideje, za katero je daroval svoje življenje.

Ivan Endlicher se je rodil v Ljubljani 9. junija 1891, kot sin bančnega uradnika. L. 1898 je dobil oče službo v Zadru in tako je Ivan kot sedemletni deček začel obiskovati hrvatsko ljudsko šolo v Zadru. V gimnazijo je hodil prvi dve leti v Zadru, ko pa je oče bil premeščen na Sušak je tam nadaljeval študije do sedme šole. Tu so ga izključili iz vseh šol pod madžarsko kronovino. Kot osmošolec-privatist je l. 1913 spet prišel v Ljubljano.

Že vsa svoja dijaška leta je sodeloval v raznih društvi in ko se je v Ljubljani ustanovil »Preporod« je bil med njegovimi prvimi sodelavci. Njegovo idealno delo je vzbujalo vse njegove tovariše.

Sodeloval je pri vseh najvažnejših ustvaritvah Preporodcev. Zadnja njegova žrtev za to delo je bila, ko je bil v veleizdajniškem procesu l. 1914 obsojen na sedem mesecev zapora. Po pritožbi državnika se je vršila proti njemu in Janžetu Novaku ponovna razprava.

19. julija 1915 so ga odpeljali v graško jetnišnico in 6. sept. bi se morala vršiti razprava. Ivan Endlicher je ni dočakal. Telesno popolnoma izčrpan je izdihnil v ječi 5. sept. 1915.

Ni mu bilo usojeno, da bi doživel Jugoslavijo. L. 1923 so prepejali njegove kosti v Ljubljano in vsaj zdaj je dobil dostojno mesto v Navju, kjer ima svojo grobnico.

Danes dopoldne se je ob 11. uri poklonila na grobu Ivana Endlicherja deputacija Star. org. Preporoda. V pietetnem govoru je poveljal pokojnikove zaslugе prof. Kolar in položil na grobnico krasen šopek nagelnov z državno trobojnico.

Celje

Praznovanje kraljevega rojstnega dne

Mestno poglavarstvo razglašča: V petek 6. septembra obhaja Jugoslavija rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. kot narodni in državni praznik. Šole ta dan ne bodo imele pouka, uradi ne bodo poslovali, trgovinske in obrtne obratovalnice bodo zaprte. V cerkvah vseh veroizpovedi bodo slovesna cerkvena opravila. Na vseh državnih poslopih, kakor tudi na zgradbah javno pravnega značaja bodo razobešene državne zastave. Celjani so vabljeni, da na ta praznik okrasijo svoje domove z

državnimi zastavami in se udeležijo cerkvenih slovesnosti. Z udeležbo bomo izkazali ljubezen in vdanost do ljubljene kralja.

Pododbor UROIR v Celju poziva vse rezervne oficirje, da se na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., 6. t. m., udeležijo v uniformah ali v civilu služb božjih, ki bodo ob 8. v opatiji, ob 9. v pravoslavni in ob 9. v evangelijski cerkvi, ob 10. pa v starokatoliški kapeli.

SMRTNA NESREČA V PEČOVNIKU PRI CELJU

Včeraj zjutraj ob 4.30 se je v rudniku »Bohemia« v Pečovniku pri Celju zgodila težka nesreča, ki je terjala življenje mladega rudarja. Pri delu v rovu se je vsula velika plast premoga na tridesetletnega rudarja Rudolfa Stanjka, ki je bil doma iz ptujskega okraja. Reševalna dela se vršijo že od včeraj zjutraj, vendar bo truplo ponesrečenca odkopano šele danes popoldne. Pogreb ponesrečenčevega trupla bo jutri ob 16. iz rudnika na celjsko okoliško pokopališče. Pokopano bo z vsemi častmi, ki pripadajo žrtvi poklica. Pokojni Stanjko si je zgradil v Zagradi pri Celju hišico. Zapušča ženo in enega otroka.

c Radi tlakovanja bo Vodnikova ulica v Celju od 9. sept. t. l. do nadaljnjega zaprta za tranzitni promet. Vožnja iz Krekove ceste na Cankarjevo cesto in obratno se vrši začasno preko Gregorčičeve ulice—Miklošičeve ceste in Kralja Petra ceste. Občasni lokalni promet do hiš v Vodnikovih ulici bo mogoč sporazumno z gradbenim podjetjem, odnosno z gradbenim vodstvom.

c Mestno poglavarstvo celjsko poziva izdelovalce kruha, trgovce, posrednike za moko ter pridelovalce in predelovalce pšenice, da pripravijo zaloge pšenične moke po čl. 20 uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom najkasneje do 7. t. m. pri mestnem tržnem nadzorstvu.

c Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani proda 18. t. m., ob 12. v prostorih sreskega načelstva v Celju poltom pismene javne dražbe iglasti les iz razlaščenih gozdov Rogla na Pohorju. Pogoji so dobe na mestnem poglavarstvu v sobi 47.

c Sokolsko društvo Celje matica ponovno opozarja svoje pripadnike na obvezni zbor, ki bo drevi ob 1930 na dvorišču mestne osnovne šole pri telovadnici v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Na sporedu sta godbeni točki, pozdrav državni zastavi in slavnostni govor. Udeležba v civilu z znakom. Pridite vsi in točno.

c Sokolska štateta je včeraj krenila iz dvorišča pred sokolsko telovadnico. Ob 10.15 so se zbrali tekači in člani na dvorišču, kjer je bil najprvo pozdrav državni zastavi. Zupni načelnik Tone Grobelnik je zbrane nagovoril s kratkim nagovorom, Savezni odposlanec Janko Kavčič je prečital sporočilo Saveza, Branivoj Majcen pa je prečital poslanico CSZ kralju Petru II. Ob 10.18 je prvi tekač zapustil dvorišče. Tekli so do Levca, tam pa so poslano predali tekaču Sokolskega društva Petrovč.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Mušič, Cankarjeva cesta 7.

c Raznašalce, pridne in vestne, za mesto Celje in okolico sprejme uprava »Večernika« v Celju, Prešernova ul. 3. Prednost imajo taki, ki imajo kolo.

c Umrla sta v celjski bolnišnici 74 letni pos. Luka Soba iz Cerovca pri Rogatki Slatini in 72 letni dninar Fran Mešček iz Draškovega sela pri Smarju.

c Napad. 40 letni delavec v tovarni Imbro Kunstek iz Ceste pri Rogatcu se je vračal od dela iz tovarne domov. Na dvorišču sta ga napadla dva moška in ga z nožem zabodla pod srce in v roko. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Kres na Starem gradu se bo žgal drevi v proslavo kraljevega rojstnega dne.

c Pododbor UROIR v Celju poziva vse rez. oficirje, da se na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. 6. t. m. udeležijo v uniformah ali v civilu cerkvenih slovesnosti.

Ljubljana

NAVODILA

za potrjevanje izkaznic o udeležbi. Izkaznice se bo žigosalo na sledečih mestih: V petek 6. sept.: v Združenju rezervnih oficirjev vestibul Zvezde od 11. do 19. ure, poslovalnica »Putnika«, na Tyrševi cesti, na kolodvoru Ljubljana gl., v Mestnem domu na Krekovem trgu od 6.30 do 9. ure, na letnem telovadišču Sokola v Tivoli od 6.30 do 9. ure, v vestibulu Jugoslovanske tiskarne od 6.30 do 9. ure. — V soboto 7. sept. v pisarni Združenja rezervnih oficirjev (od 8.12. ure in od 15.—18. ure) v Zvezdi, Kongresni trg 1, poslovalnica »Putnika«, na Tyrševi cesti. — V nedeljo 8. sept. v pisarni Združenja rezervnih oficirjev v Zvezdi Kongresni trg 1 (od 8.—12. ure).

a V bežigrasko gimnazijo je bilo ponoči vlomljeno. Vlomilec je računal na bogat plen, saj je bilo na dan vpisovanja vplačanih na tem zavodu okoli 136.000 din za šolnine. Ker pa je previdni ravnatelj ves denar še isti dan oddal na davkarjo, je vlomilec našel v njegovi miznici samo nekaj drobiža. S tem je šel, zdaj ga išče policija.

a Šolski odbor strokovnih nadaljevalnih šol mestne občine ljubljanske se je preprical, da se še veliko vajencev v obrtno nadaljevalne šole ni vpisalo. Zato izdaja to poziva šolski odbor vse delodajalce, da svoje vajence takoj vpišejo pri upravitelstvih posameznih šol, ker bodo vsi oni delodajalci, ki svojih vajencev ne bodo vpisali v šole, prijavljeni oblastvu.

a Brezmesni dan ne bo v petek, 6. t. m., ker je ta dan državni praznik.

a Upokojen je pri direkciji drž. železnice v Ljubljani strojevodja 8. skup. Anton Jager.

a Za člane strokovnega kartelnega sodišča so postavljeni s kraljevim ukazom Ivan Mohorič, generalni tajnik TOI, industrijski inženir Ivan Avsenek in višji tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik vsi iz Ljubljane.

a Uprava električne cestne železnice sporoča, da bodo v petek, 6. sept. dopoldne vozili k Sv. Križu vozovi proge 4, vozovi proge 2 bodo vozili na krožni progi v Moste in vozovi proge 1 iz St. Vida in Šiške samo do Ajdovšine in ne do pošte kakor običajno.

a Ponovno opozarjamo na veliki koncert, ki ga ljubljanska glasbena društva pripravljajo za slavnostni dan 6. sept. t. l., ob priliki odkritja spomenika kralja Aleksandra I. Program izvajajo naša najodličnejša glasbena združenja v številni zasedbi. Uspehi te prireditve nam jamčijo imena dirigentov, ki bodo koncert vodili: g. v. v. k. Ferdo Herzog, operni dirigent g. Anton Neffat, v. k. Lojze Smrekar, g. Heribert Svetel in g. Mirko Premelj. Vstopnice se dobe v predprodaji v prodajalni Glasbene Matice.

ZDRAVILIŠČE

Radio-Therma-Laško

Uspešno zdravljenje vseh vrst revmatičnih obolenj, gihta, ishiasa, ženskih bolezni, arterioskleroze itd.

Znižane pavšalne cene

Zahtevajte prospekte!

Razpored vlakov za udeležence odkritja spomenika v Ljubljani

Železniška uprava je ob sodelovanju Delovnega odbora za odkritje spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani odredila razpored vlakov, s katerimi se bodo udeleženci svečanosti pripeljali v Ljubljano ter se vračali. V naslednjem objavljamo razpored za nekatere važnejše proge na štajerskem:

ZA POTOVANJE V LJUBLJANO

Udeleženci vstopnih postaj na progi Zagreb—Radeče pri Zid. mostu potujejo s posebnim vlakom, ki odpelje iz Zagreba ob 2.15 ter prispe v Ljubljano ob 5.10.

Udeleženci proge Prevalje—Limbuš potujejo 5. sept. z rednim vlakom, ki odhaja iz Prevalj ob 18.40 ter prispe v Maribor ob 20.35.

Udeleženci proge St. Ilj—Pesnica potujejo 5. sept. z rednim vlakom, ki odhaja iz St. Ilje ob 20.50.

Za udeležence iz Maribora ter priključnih prog Prevalje—Maribor in St. Ilj—Maribor vozi poseben vlak z odhodom iz Maribora ob 2.48.

Poleg tega vlaka vozi iz Maribora še drugi poseben vlak z odhodom iz Maribora ob 3. Ta vlak ima postanek v vseh postajah in postajališčih od Maribora do Pragerskega. Ker bo ta drugi vlak v glavnem sprejemal potnike s proge, se priporoča udeležencem iz Maribora, da se poslužujejo prvega posebnega vlaka.

Udeleženci vstopnih postaj proge Murska Sobota—Ormož se vozijo z rednim vlakom, ki odhaja iz Murske Sobotice ob 18.27.

Udeleženci proge Gornja Radgona—Križevci pri Ljutomeru se vozijo z rednim vlakom, ki odhaja iz Murske Sobotice ob 17.44.

Udeleženci proge Čakovec—Cirkovce se vozijo s posebnim vlakom, ki odhaja iz Čakovca ob 2.40 ter ima postanek na vseh postajah in postajališčih od Čakovca do Celja. Temu vlaku se priključijo v Ormožu vozovi z udeleženci iz Ljutomera in priključnih prog. V ta vlak vstopajo tudi potniki proge Slov. Bistrica—Store.

Udeleženci vstopnih postaj proge Velenje—Petrovče potujejo 5. sept. z rednim vlakom do Celja, ki odhaja iz Velenja ob 20.33.

Za udeležence iz Celja in priključne proge iz Velenja vozi poseben vlak z odhodom iz Celja približno ob 4.30. Poleg tega vlaka bo vozil iz Celja še poseben vlak z odhodom iz Celja ob 4.53. V ta vlak vstopajo potniki iz Celja in proge do Zidanega mosta.

Sport

Ali že tekmuje v nagradnem natečaju?

Naš razpis nagradnega tekmovanja je že pri prvem kolu ligaških tekem našel mnogo odziva med čitatelji našega lista. Sodelujejo tekmovalci iz vseh delov Slovenije, zastopniki vseh mogočih poklicev in stanov, saj ni potreba za to nikake posebne strokovne ali druge izobrazbe, temveč v prvi vrsti dober »nos«. Tekmovanje samo je takšnega značaja, da lahko vsak udeleženec, ki je več kot zamudil, ostale tekmovalce še dohiti ter dobi prvo nagrado. Ako pa se mu to tudi ne posreči, bo vendarle prišel na svoj račun. Prvič bo mu tekmovalje nudilo svoj ozabavo, drugič pa bo na razpolago veliko število nagrad, ki bodo ob koncu jesenskega dela tekmovanja razdeljene med udeležence. Objavili smo že, da je Tiskovna zadruga, Maribor, Cankarjeva 1, darovala 10 vrednih knjig, danes objavljamo zopet tri nagrade:

Tyrdka Pinter & Lenard je darovala lepe smuči (dobitnik bo na željo mesto njih dobil tudi sanke), modna trgovina Hedžet Avgust fino srajco s samoveznico, mariborska tujsko prometna zveza »Putnik« pa bo enega izmed naših natečajni-

kov brezplačno povabilo na krožno potovanje po Slovenskih goricah. Prihodnji teden bomo objavili tri nadaljnje nagrade.

V nedeljo so na sporedu tekme: Maribor—Kranj, Mars—Železnikar, Amater—Ljubljana, Bratstvo—Olimp.

Odločite se čimprej za sodelovanje. Od dajte do sobote zvečer ob 18. v nabiralnik Mariborske tiskarne svoje prognoze s kuponom, ki je bil objavljen v torkovi številki, ali pa jih pošljite do tega časa po pošti. Za tekmovalce izven Maribora priznamo tudi rešitve, ki jih bomo prejeli v ponedeljek zjutraj s sobotnim poštnim žigom.

s Mariborski plavalni klub, službeno. Za dvoboj s SK Marathonom v Zagrebu 6. t. m. so določeni: Braniselj, Gala, Golob, Knop, Mihorko, Petek, Steiner, Tomazič, Voler, Zimic, Zlatič Devetak, Mihorko I., Mihorko II. Sestanek ekipe ob 4.45 uri pred glavnim kolodvorom. Kapetan moštva Zimic. Ponesite klubov dres in topla oblačila.

Kec

v petek list ne izide, naprošamo cenj. oglaševalce, da oddajo velike in **MALE OGLASE** za sobotno številko »Večernika«

še danes!

KAM, KJE?**POČITNICE DOMA**

Letos ni pravega vremena. Sončite se doma z našo patentirano ultravijolno obsevalko. Original Rub. Po par obsevanjih dobite lepo sportno rjavo polt. Zahtevajte prospekt! Jugopotent, Ljubljana, Dvorčakova 8. Sprejmemo zastopnike. 17134-1

SLUŽBO DOBI

Večje industrijsko podjetje v bližini Maribora sprejme takoj SAMOSTOJNEGA

STRUGARJA.

Ponudbe pod »Sl.« na ogl. odd. »Večernika«. 17391-2

2 CEVLJARSKA POMOČNIKA

sprejemem takoj. Plečko Franc. Težno, Ptujška c. 19. 17384-2

CEVLJARSKI POMOČNIK

se sprejme, Dogša, Ulica 10. oktobra. 17363-2

IŠČEM VINICARJA

Zg. Voličina-Sv. Rupert. Informacije daje vratar Mestnega avtobus. podjetja. Pli-narniška ul. 9, Maribor. 17360-2

MLADO DEKLE

Išpega obnašanja dobi takoj službo med 7. in 13. uro k. 3. letnim deklicam. Turnerjeva ul. 32-1. 17368-2

Sprejemem takoj**HIŠNEGA HLAPCA**

srednjih let. Nekrep, gostilna »Zlati konji«, Maribor. 17398-2

FRIZERKO

dobro ondulerko, sprejemem takoj. Služba stalna, plača po dogovoru. Vprašati pri Sever Vlado, Studenci pri Mariboru, Pušnikova 18, za Rapi-dom. 17397-2

SLUŽKINJO

pridno, zanesljivo in preprosto mladenko, ki je zmožna vseh gospodinskih opravil, po možnosti tudi nekoliko kuhanja, sprejme pekarna Čebokli. 17394-2

SLIKARKE IN PLESARKE POMOČNIKE

zanesljive in dobro izvežbane, sprejme takoj Mihael Dobravc, Celje, Glavni trg 15. 17396-2

SLUŽBO IŠČE

Takoj ali pozneje grem kot POMOČNICA GOSPODINJI. Radi daljšega službovanja vajena vsega dela. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17364-3

STANOVANJE ODDA**STANOVANJE**

z 1 sobo, kabinetom, kuhinjo in shrambo se odda s 1. okt. v Mariboru, Metelkova ul. 52. 17388-5

DVOSOBNO STANOVANJE

sončno, 1. nadst., oddam stalnemu nameščencu. Taborska ul. 22. 17385-5

DVE SOBI S KUHINJO

nasproti cerkve zelo poceni oddam v Studencih v Aleksandrovi 33-1. 14382-5

DVOSOBNO STANOVANJE

lepo, sončno, se odda mirni stranki 1. oktobra. Stritarjeva 42, M. 17378-5

DVE SOBI IN KUHINJA

se odda, Splavarska ul. 7. 17373-5

ENOSOBNO STANOVANJE

sončno, s predsobo, parketirano, v novi hiši Valvazorjeva ulica se takoj odda 2 osebam, Povh, Glavni trg 21. 17365-5

ŠTIRISOBNO STANOVANJE

lepo, visokopritlično, v Razlagovi ulici šte. 24, v najem s 1. oktobrom. Najemna 1000 din mesečno. Vprašanja na Opekarno Lajtersberg, Košaki pri Mariboru. Telefon 2018. 17324-5

TRISOBNO STANOVANJE

kopalnica s pritličnim, 1 garaža blizu parka se odda mirni stranki. Vprašati Tichy, Slovenska ul. 13. 17399-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda s 1. oktobrom. Gosposvetska 19. 17403-5

STANOVANJE IŠČE

3-4-SOBNO STANOVANJE po možnosti z vrtom in garažo, išče za 1. oktober notar dr. Grobelnik, Sodna ulica 1. 17371-6

PREHRANA**SOSTANOVALKA**

se sprejme v celo oskrbo. — Bergman, Stroblmajerjeva 9. 17383-7

DIJAKINJA

se sprejme na stanovanje in vso oskrbo blizu kolodvora. Vprašati: Meljska cesta 3-II. desno. 17367-7

SOBO ODDA

SOBO S ŠTEDILNIKOM oddam, Tržaška cesta 54. 17376-8

OPREMLJENA SOBA

se odda dvema dijakinjam. Razlagova 20. 17370-8

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČEMU VNUTJUNOG, TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM IN OZEBLINAM
DIN 3.-, 6.- IN 12.-
DROGERIJA
Kanc

SOBO IŠČE

Iščem s 15. avgustom OPREMLJENO SOBO v centru mesta. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 6152-9

GOSPODIČNA IŠČE

opremljeno sobo s posebnim vzhodom v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. pod šifro »Čista soba«. 17369-9

POSEST

LEP STAVBENI PROSTOR v centru mesta Maribora po ugodni ceni na prodaj (2660 m² cel ali polovica). Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Celje M. M.« 17393-11

HISA

z vrtom se odda 15. ali 1. oktobra v najem. Studenci, Kralja Petra cesta 174. 17389-11

PRODAMO POSESTVA

od 50.000 do 1.700.000. — Hiše od 40.000 do 1.500.000 din. »Triglav«, realiteta pisarna, Maribor, Aleksandrova c. 12. Telefon 25-34. 17377-11

HISO

z malim posestvom (3-4 jut.) v bližini Drave, kupim. Ponudbe pod »Plačam v gotovini« na ogl. odd. »Večernika«. 17374-11

KUPIM LEPO HISO

v bližini Celja, Točne ponudbe poslati podružnici Celje pod »60.000-70.000«. 17395-11

VINOGRADSKO POSESTVO

blizu Maribora, krasna lega, 14 oralov vseh kultur, din 240.000. — Krasna vila v Mariboru, din 350.000. — prodaja Realiteta pisarna Maribor, Meljska cesta 3-I. 17400-11

LEP VINOGRAD IN SADO-NOSNIK

gospodna hiša in vinarstva, z vsem komfortom prodam brez posredovalca za 400.000 din. Dopisji pod »Ugoden nakup« na ogl. odd. »Večernika«. 17401-11

OBRT. TRGOVINA**KERAMIKA**

Hišni posestniki in najemniki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno jastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Za šolo

šolske torbice, nahrbtnike, ak-tovke, peresnice v veliki izbiri priporoča Ivan Kravos. Maribor, Aleksandrova 13. 16944-13

DENAR**POSJILA**

dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo p 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj Dom«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo poverjenike. 17135-12

POHISTVO-OPREMA

KUPIM STARO POHISTVO čevlje, obleke in vsakovrstno. Starinarna Osebek, Aleksandrova 60. 17325-17

POSTELJE

in nočne omarice poceni na prodaj. Slovenska ulica 28. mizarstvo. 17386-17

ŽENSKI KOTICEK**NOGAVICE**

rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenice, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

DAMSKI FRIZERSKI SALON

TEKAVEC FRANJO trajni kodri ter železna in Tržaška c. 63. Prvovrstni vodna ondulacija. Se v ljudno priporoča cenj. damam. 17346-18

ŽENITBE-DOPISI**POSREDUJEMO MOŽITVE**

IN ŽENITVE najsolidnejše, najdiskretnejše in najuspešnejše. Velika in prvovrstna izbira DAM in GOSPODOV iz vseh družabnih slojev kot: Državni in privatni uradni, lekarnarji, sodniki, industrijci, trgovci, posestniki in drugi. Dame z in brez do-te. Obiščite nas neobvezno. Ponudbe pošiljamo proti nakazilu din 10.— v znakmah. Fides, Zagreb, Vlaška 66-II, I. 17003-19

GLASBILA

Proda se ¼ VIJOLINA v dobrem stanju s torbo za dljake. Cvetlična ul. 21-I. desno. 17362-30

Proda se**ČELO**

kitara in ¼ violina zelo ugodno v gostilni Felč. Težno. 17342-20

LOKAL**VELIK LOKAL**

za mesečno najemnino 1200 din in stanovanje odda Kmetijska družba. Meljska c. 12. tel. 20-83. 17007-10

POUK

ANTRUD. LEGATOV Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Maribor, Vražova ulica 4

Vpisovanje dnevno dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. — Solski program zastoni, lastni dijaški internat. Začetek pouka 9. septembra. 17291-21

NEMŠČINA**ITALIJANŠČINA****FRANCOŠČINA**

po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajemčen uspeh. Gregorčičeva 3, pritličje, desno (nasproti realke). 17402-21

VOZILA**AVTOGUME**

vseh dimenzij, motorne in za kolesa, nove ali rabljene, nabavite najceneje pri Ivan Golob, »Jugopromet«, Celje, Krekova cesta 10. 17293-22

B. M. W. MOTORNO KOLO

s prikolico, 750 ccm. v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju 6238-22

OPEL

1.1 l. dostavni voz, nov, prodaja Ivan Golob, »Jugopromet«, Celje, Krekova cesta 10. 17294-22

MOTORNO KOLO

350-500 ccm, kupim. Ponudbe s točnim opisom in ceno poslati na ogl. odd. pod »Novejši tip«. 17379-22

Kupim dobro ohranjen, globok**OTROŠKI VOZIČEK**

Ponudbe z naslovom pustiti v ogl. odd. »Večernika«. 17335-22

ŽENSKO KOLO

dobro ohranjeno, prvovrstne znamke se prodaja. Naslov v ogl. »Večernika«. 17390-22

RAZNO**REVMATIZEM**

Išijas, nevralgijo, zamaščenost uspešno zdravite z našim masažnim aparatom »Vibrator«. Izboren tudi za nego lepote. Cena din 420.— Jugopotent, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo zastopnike. 17132-28

NALIVNA PERESA

s prozirnimi držalom, zla-oro, z desetletnim jamstvom dobite od din 60.— naprej samo pri Jugopotent, Ljubljana, Dvorčakova ul. 8. Ogled brezobvezen. Iščemo zastopnike. 17133-28

NEKADILEC POSTANETE

v treh dneh z našim zanesljivim, popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinol«. Velika steklenica din 70.—, mala din 60.—, pošilja po povzetju »Jugopotent«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Iščemo zastopnike. 17131-28

Izredna prilika za nabavo**kurjave! Čisto blizu Maribora****dovolim zastopni izkopati****BUKOVE ŠTORE.**

Ponudbe pod »Dobra kurjava« na ogl. odd. lista. 17331-28

PRIDELKI**JABOLKA**

po 2 din oddaja na drobno Kmetijska družba, Meljska cesta 12. 17008-23

Za vkuhavanje sveže, prvovrstne in**prave bosanske slive**

v gajbah po 15 do 18 kg oddajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni

Josipina Bole**sadije in zelenjava en gros.**

Maribor, Koroška cesta 20, dvorišče. 1058

Enoletni trgovski tečaj Kovač

s pravico javnosti

Maribor, Tyrševa ul. 14

Stipendij: razdelilo se bo din 6000.—. Prošnje ravnateljstvu.

Olajšave: Draginska doklada, Popust na železnici. Spričevalo nadomešča vajeniško in 2 leti pomočniške dobe. Biro za posredovanje službe.

Učni uspeh v šolskem letu 1939/40: 31 absolventov z odličnim, 32 s prav dobrim in 13 z dobrim učnim uspehom. Mnogi so že nastavljeni.

Vpisovanje dnevno, tudi ob nedeljah.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Prodaja v Mariboru
V. Weigl
in sinova
Jurčičeva 8

Nakupite si **pravočasno** mako in volneno perilo za odrasle in otroke, nadalje čedne jopce in puloverje ter raznovrstne nogavice v znani

ceneni trgovini

F. Kramaršič

Maribor, Gosposka ul. 13

Jesen prihaja!

V cvetu mladosti se je za večno združila z Bogom naša nad vse ljubljena zlata hčerka in sestra

Boženka

kand. filozofije

Materi zemlji jo izročimo v petek, 6. septembra, ob 17. uri na pobreškem mestnem pokopališču.

Maša zadušnica bo v soboto ob 7. uri v stolnici.

Maribor, dne 5. septembra 1940.

Globoko žalujoči: Dr. Škapin Karel, Matčič, starši, Sonja, Boris in Vasko, sestra in brata, rodbina Vokačeva, Dr. Kamuščičeva in Ogrinčeva.